PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Du-syk Savaitinis Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoj. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 421 ANTRADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 2, 1940, TORONTO, ONTARIO METAI IX

Lietuvių P. Gasiūno Spaudos Kolekcija

'SUSIJUOSKITE SAVO PILVUS KIETAI,' SAKO RALSTONAS, KANADOS FINAN. MINISTERIS

'Karas Bus Ilgas ir Sunkus,' Sako Jis, 'o Pinigai Juk Ne Obuoliai, Ant Medžių Neauga'

TORONTO, Ont. — Pereitą šeštadienį kalbėdamas Hon. J. L. Ralston, Kanados Finansų ministeris, liepė kanadiečiams suveržti pilvus kietai ir taupyti savo ekonominę galią del karo.

Darydamas karinės Kanados veiklos apžvalgą, jis pažymėjo, kad karas bus ilgas ir sunkus, o pinigai ant medžių neauga.

Jis taipgi perspėjo kanadiečius, kad neapsigautų kalbomis apie taiką, arba spėliojimais, kad naziai pasiduos geruoju.

Kas apie tai kalba, pareiškė jis, tas yra "Kanados priešas."

Iš finansų ministerio kalbos matyti, kad Kanados laukia dideli sunkumai.

ANGLIJOS BIUDŽETAS DAVĖ VIRŠ 3 BILIJ. NUOSTOLIŲ

LONDON, Balandžio 1. — Vakar Anglija užbaigė savo finansinės apyvartos metinį biudžetą su $3,377,814,000 nuostolių. Tokia milžiniška suma nuostolių gavosi del vedimo karo, kurio reikalams laike praeitų septynių mėnesių išleista $8,084,974,000, o laike praeitų metų valstybė gavo įplaukų tik $4,616,427,200.

Nežiūrint praeitais metais gautų nustolių, sekantiems metams karo reikalams paskyrė dar daugiau — $9,900,000,000.

Skelbs Rinkimus, Kad Prašalint 'Raudoną Pavojų'

SYDNEY, Australija, Balandžio 1. — Australijos reakcinės valdžios viršūnės spiriasi, kad Australija sektų Kanados pėdomis — skelbtų federalius rinkimus.

Rinkimų skelbimą motyvuoja tuo, kad laike jų būtų galima prašalinti "raudonąjį pavojų," kuris kenkiąs Australijos kariniams planams.

Australijos ministeris pirmininkas R. G. Menzies sako, kad net ministeriai naudoja Naujosios Valijos Darbo Partijos konferencijos priimtas pro-sovietines rezoliucijas. Šalyje komunistai veda prigyjančią propagandą prieš siuntimą į užjūrį Australijos kareivių ir priešinasi prieš Anglijos vedamą imperialistinį karą, taipgi gina Sovietų Sąjungą.

Ministeris pirmininkas įsakė ištirti dabar vykstantį 25,000 mainerių streiką, kuris irgi esąs komunistų žygis prieš Australijos pagalbą Anglijai.

Reakciniai Darbo Partijos vadai bijo galimo Darbo Partijos skilimo. Esą joje labai įsigalėję komunistai.

BUCHARESTAS, Balandžio 1. — Nuo karo pradžios Rumunijos prekyba su Vokietija padidėjo 56 nuošimčiais.

Vokietijos žemės ūkio ministeris veda derybas dar daugiau praplėsti prekybą su Rumunija.

ATLEIS NUO VIEŠŲ DARBŲ 700,000 DARBININKŲ

WASHINGTON, Kovo 31. — Work Project Administracija paskelbė, kad per ateinančius tris mėnesius bus atleista nuo viešų darbų 700,000 darbininkų.

WPA esanti priversta atleisti tuos darbininkus todel, kad neišleisti daugiau, negu Kongresas paskyrė.

Kovo 20 prie viešų darbų dirbo 2,311,500 darbininkų. Norima numušti iki 1,50,0000 darbininkų.

Įves Kortas Maistui Mokesčius Bevaikiams

PARYŽIUS, Bal. 1. — Valdžia pradėjo registruoti visus gyventojus su tikslu įvesti kortų maistui sistemą.

Tuo pačiu sykiu yra dedamos pastangos padvigubinti industrijoj dirbančių moterų skaičių, kuris dabar siekia 500,000.

Jeigu moterys geruoju nestos prie industrinių darbų, darbo ministerija žada priversti jas eiti dirbti.

Be to, norima apdėti mokesčiais visus nevedusius vyrus ir nevedusias moteris, kad tuo paakstinti prie vedybų. Toms šeimoms, kurios skaitlingos vaikais, valdžia žada duoti pagalbą.

NEW YORK, Balandžio 1. — Besiplečianti pavasariniai potvyniai jau 10 žmonių gyvybių nusinešė.

Centralinė Pensilvanijos valstijos dalis skaudžiai nukenčia nuo potvynio.

New Yorko upėje smarkiai pakilo vanduo ir užsėmia krantus nuo ko tūkstančiai gyventojų palikę namus turi bėgti gelbėdami savo gyvybes.

Šiaurinėje Kalifornijos valstijoje tūkstančiai akerių laukų užsemta.

Johnson mieste, N. Y., 700 šeimų turėjo išsikraustyti iš savo namų.

Ukrainai Gavo Leidimą Salei

TORONTO, Ont. — Nežiūrint to, kad miesto policijos viršininkas Draperis reikalavo leidimo neduoti, policijos komisija išdavė.

Majoras Day pareiškė, kad prieš karą komunistinis veikimas nebuvo uždraustas, todel už tai, kas buvo veikiama prieš karą, negalima bausti.

Be to, pašauktieji liūdininkai prie ukrainų organizacijų nepriklauso. Pora jų buvo lietuviai, jų tarpe vienas su rekordais, baustas kalėjimu.

Kadangi leidimą gavo ukrainai, reikia manyti, kad gaus ir lietuviai, nes prieš lietuvius nėra nei tiek kaltinimų, kiek buvo prieš ukrainus.

Warren K. Billings po vestuvių su Josephine Rudolph. Jie vienas kitą pradėjo mylėti dar prieš Billingso įkalinimą. Matomai buvo tikra meilė, kad negalėjo jos nutraukti 22 metai.

Tuo Metu, Kai Žmonėms Liepia Veržti Savo Pilvus, Tai Kapitalistų Pelnai Auga

TORONTO, Ont. — Tuo metu, kai darbo žmonių gyvenimas eina vis blogyn ir jiems liepiama veržti pilvus dar daugiau, kapitalistų pelnai auga labai žymiai. Bankų, korporacijų ir kompanijų pranešimai rodo, kad jų pelnai kyla.

Štai Canadian Pacific Railways kompanijos pelnas 1939 metais buvo $35,288,670, arba $7,000,000 didesnis, negu buvo 1938 metais. Šiais metais bus dar didesnis.

International Nickel kompanijos pelnas buvo $58,266,488, arba dešimčia milijonų daugiau, negu 1938 metais. Šiemet tikisi gauti dar daugiau.

Howard Smith Paper Mills kompanija turėjo pelno $3,500,000, arba vienu milijonu daugiau, negu 1938 m.

Imperial Tabacco kompanija praneša, kad pereitais metais jos pelnas buvo $6,500,000. didesnis, negu 1938 metais.

Canadian Steamships turėjo pelno $2,000,000.

Canadian Celanese gavo pelno $2,982,676.

Dominion Steel and Coal kompanija — $3,039,194. Jos šaka Dominion Coal kompanija — $2,349,573.

Būtų galima sąrašą tęsti ir padaryti labai ilgą.

Kanados Apsigynimo Reguliacijos nedraudžia pelnytis iš karo.

VOKIEČIAI DAR VIS BARASI ANT S.A.V.

BERLYNAS, Bal. 1. — Vokiečių spauda rašo, kad SAV diplomatų veikla Europoj buvo pavojinga ir net kriminališka.

Apie jų veiklą vokiečiai patyrę iš Varšuvoj rastų dokumentų.

S.A.V. ambasadoriai Londone ir Paryžiuje kartu su anglais ir francūzais planavę karą tarp Vokietijos ir Sovietų.

S. S. R. S. Parlamentas Nutarė Įsteigti Sovietinę Karelijos-Suomijos Respubliką; Paskyrė 57 Bilijonus Rublių Apsigynimui

ANGLIJA ŠIAME KARE NETEKO 1,434 KARIŲ

Kovo 30 d. Anglijos karo vadovybė paskelbė, kad laike šio karo Anglija netekus 1,434 karių. Iš šio skaičiaus 714 karių mirė naturalia mirčia. Kiti užmušti kare ar žuvo nuo žaizdų.

Ant kiek tikri daviniai, tai tą žino tik Anglijos karinės vadovybės viršūnės. Bet vienas virš paduotas liūdnas faktas apie Anglijos kariuomenę yra tas, kad 714 karių mirė naturalia mirčia.

Aptemdytuose Anglijos Miestuose Žuvo 4,769 Žmonės

Anglijos statistikos biurai praneša, kad nuo rugsėjo mėn. 1 d., 1939 m., iki sausio mėn. 31 d., 1940 metų, iš priežasties aptemdinimo Anglijos miestų yra nelaiminguose atsitikimuose žuvę 4,769 žmonės.

Einant tokiam nuostolingam "karui" Anglijos miestų aptemdytose gatvėse, valdžia ėmė visų galimų žygių sumažinti "karo aukų" nekariaujančiose Londono ir kitų Anglijos didmiesčių aptemdytose gatvėse. Valdžia įsakė sumažinti automobilių važiavimo greitį ir važiuojantiems uždėjo didesnę atsakomybę už užmušimą žmonių.

Atrodo, kad Anglija aptemdindama miestų gatves bėgo nuo priešų atakų iš oro, bet suruošė "karą" tamsiose gatvėse, kas vistiek nunešė tūkstančius žmonių gyvybių.

SMARKIAI MAŽĖJA ITALIJOS AUKSO REZERVAS

RYMAS, Balandžio 1. — Laike 1939 metų Italijos valstybinis aukso rezervas sumažėjo 543,000,000 lyrų ($27,000,000) vertės, arba 15 nuošimčių. Su 1940 metais sausio 1 d. Italijos aukso rezervas jau buvo belikęs tik 3,131,600,000 lyrų ($156,000,000) vertės.

MASKVA, Balandžio 1.—Vakar posėdžiaujantis SSRS Aukščiausias Sovietas nutarė įkorporuoti į Sovietų Sąjungos respublikų šeimą dvyliktą respubliką. Ji bus sudaryta iš suomiais apgyventų teritorijų ir pavadinta Karelijos-Suomių Sovietine Socialistine Respublika.

Naujon Karelijos-Suomijos respublikon įkorporuojama aukščiau buvusi sovietinė Karelija ir Suomijos perleista 13,900 kvadratinių mylių teritorija. Ji apims Wiipuri, Sortavala, Suojaervi ir Kuolojaervi miestus su apylinkėmis.

Naujoje Karelijos-Suomijos respublikoje jau pradėtas greitu tempu šalies atstatymas ir jau statoma geležinkelių linija, jungianti Sortavala-Wiipuri linija su Leningrado-Murmansko linija.

Aukščiausias Sovietas aptaręs kapitalistinio apsupimo pavojų, nutarė padidinti 1940 SSRS apsigynimo biudžetą, paskiriant 57,000,000,000 rublių ($11,400,000,000). Pereitais metais apsigynimo reikalams SSRS buvo paskyrus 40,885,000,000 rublių ($8,177,000,000).

Tokių milžiniškų sumų skyrimu apsigynimo reikalams ir įkorporavimu naujos respublikos, Sovietų Sąjunga duoda atsakymą imperialistams, kurie persigrupuoja agresiniams žygiams ir pavergia šimtus milijonų kolonijų gyventojų.

Draugas Janauskas Prisiuntė Jau 53 Skaityt.

Draugo Janausko maršrutas po Suvienytų Valstijų lietuvių kolonijas Liaudies Balso naudai vyksta labai pasekmingai.

Kas atžymėtina, tai kad šale aukų, daug amerikiečių užsiprenumeruoja Liaudies Balsą. Iki šiam laikui gavome nuo jo 53 naujus skaitytojus.

Tokiam Čikagos mieste, kur išeina Vilnis ir Naujienos, užsiprenumeravo arti 30 lietuvių. Pittsburghe, Pa., 19, Clevelande 5 ir t.t.

Liaudies Balsas dabar Suvienytose Valstijose turi gražią skaitytojų šeimyną.

LONDONAS PASITENKINĘS MOLOTOVO KALBA

LONDONAS, Balandžio 1. — Valdantieji Anglijos sluogsniai ir laikraščiai reiškia pasitenkinimą Molotovo kalba.

Nors Molotovas kritikavo ir Anglijos bei Francijos imperialistus, tačiau anglai į tai mažai atydos kreipia. Kas jiems svarbiausia, tai kad Sovietų Sąjunga, kas matyti iš Molotovo kalbos, nenori dėtis su Vokietija, nei su kuria kita kariaujančia valstybe, o laikytis neutraliai.

"Hitlerio viltys sudužo," rašo Daily Mail.

Sovietų Sąjungos ambasadorius Francijai Jakob Souritz, kurį Sovietai atšaukė Francijai reikalaujant. Francijai nepatiko, kad jis telegramoj Stalinui pasakė, jog Sovietų-Suomių taika yra didelis smūgis anglams ir francūzams karo kurstytojams.

Japonai Sudarė Valdžią Kinijoj, Bet Chinai Nepripažįsta

NANKING, Kovo 31. — Japonija sudarė japonais užimtoj Kinijos teritorijoj valdžią su išdaviku Wang Čingvei priešakyje, bet netiki, kad ta valdžia ilgai išsilaikys.

Daug militaristų esą tos nuomonės, kad reikia ieškoti susitarimo su Čiangkaišeku.

ČUNKING, Kovo 31. — Į Wang Čingvei proklamaciją, kad kinų-japonų konfliktas turi būti likviduotas, Čiangkaišeko valdžios žmonės atsako pareiškimais, kad taikos su japonais nebus tol, kol japonai neapleis Kinijos teritorijos.

Tuo pačiu laiku Čiangkaišeko valdžia išleido parėdymą, reikalaujantį suimti 72 renegatus, kurie prisidėjo prie Wang Čingvei režimo. Jie randasi japonais užimtoj teritorijoj.

Ruošiama Byla Už Milijonines Suktybes

MONTREAL, Balandžio 1. — Čia vedamas tardymas suareštuotų Stadacona-Rouyn Mainų kompanijos penkių viršininkų, kurie planavę nusukti arti $4,000,000.

Suareštuoti yra sekanti asmenys Roy Anderson — kompanijos prezidentas, Alfred Trew — finansų sekretorius, R. P. Pattee, Fred E. Graham ir J. Barton Niver. Pirmieji trys kaltinimui neprisipažįsta ir iki sekančiam tardymui bei bylai nustatyta paliuosuoti po $20,000 kaucija kiekvienas.

Jie iškart buvo kaltinami už planavimą nusukti $2,429,404 kompanijos šėrininkams priklaususių pinigų, bet tardymas parodo, kad jie kėsinęsi nusukti daug daugiau, arti $4,000,000.

Velykinė "dangaus" dovana kanadiečiams. Šiemet velykos Kanadoj buvo pusėtinai baltos ir šaltos. Kai kur sniego nukrito tiek daug, kad susisiekimas buvo suparalyžiuotas, įskaitant ir traukiniais. Sniego plūgams nušokus nuo rėlių, vienoj vietoj buvo sulaikyta 16 traukinių.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

RINKIMŲ SISTEMA TAISYTINA

Rinkimų sistema Kanadoj turi būti pataisyta. Pagal veikiančią sistemą renkant atstovus į valdvietes dažnai išrinktieji atstovai atstovauja ne daugumą piliečių, o mažumą. Štai keletas pavyzdžių, kurie tą puikiai nušviečia.

High Park ridinge tautininkų kandidatas išrinktas 12,046 balsais, o už kitus kandidatus buvo paduota 13,774 balsai. Vadinasi, dauguma šio ridingo gyventojų savo atstovybės neturi. Tas pats ir York West ridinge. Ten tautininkų kandidatas išrinktas 12,615 balsų, o kiti kandidatai gavo 15,815 balsų. Ir ten dauguma palieka be atstovybės. Štai dar vienas pavyzdis. Timiskaming ridinge liberalas išrinktas 8,923 balsais, o kiti kandidatai gavo 14,489 balsus. Verduno ridingas sumuša ir Timiskamingo ridingą. Verdune liberalas išrinktas 8,305 balsais, o kiti kandidatai gavo 19,146 balsus. Vadinasi, liberalas neturi nei trečios dalies visų balsų. Panašių pavyzdžių galima būtų paduoti labai daug ir iš visų provincijų.

Kaip paskutinieji pranešimai rodo, tai per pereitus parlamento rinkimus iš 6,500,000 galinčių balsuoti balsavo 3,726,000, neskaitant kareivių balsų. Šis balsuotojų skaičius išrinko 245 atstovus. Kitais žodžiais tariant, kiekvienam atstovui tenka maždaug po 15,209 balsuotojus. Kadangi liberalai gavo 1,969,569 balsus, tai jiems pripultų turėti 130 atstovų. Tačiau jie turi 178 atstovus. Pagal tautininkų gautus balsus, 1,223,551, jiems pripultų turėti apie 81 atstovą, bet jie gavo tik 38 atstovus. CCF gavo 305,976 balsus. CCF pripultų 20 atstovų. Dabargi CCF turi tik 8. Matote, kaip neteisingai.

Norint, kad būtų atstovaujami visi balsuotojai ir vienodai, reiktų įvesti proporcionalę sistemą. Kiekviena partija turėtų gauti tiek vietų, kiek jai pripuola pagal gautų balsų skaičių. Tokiu būdu nenueitų už niek nei pačių mažiausių mažumų balsai ir neliktų jos be atstovybės parlamente.

Proporcionali sistema buvo Lietuvoj, kada Lietuva buvo demokratinė. Lietuvoj kiekviena partija gaudavo tiek vietų, kiek pripuldavo pagal balsų skaičių. Kiekviena partija išstatydavo savo sąrašus kiekviename distrikte. Balsuotojai balsuodavo už sąrašus, o ne už atskirus kandidatus. Ant sąrašo kandidatų būdavo labai daug, bet būdavo išrenkama tik tiek, kiek pripuola pagal gautų balsų skaičių.

Kanadiškos sistemos šalininkai nurodo, kad tokia sistema užkerta kelią individualams. Dabar, girdi, galį kandidatuoti visi, kurie tik norį būti išrinktais, o prie proporcionalės sistemos tik partijos ir organizacijos gali statyti kandidatus. Bet tokie argumentai nepamatuoti. Mes gerai žinome, kad ir prie dabartinės sistemos kandidatai būna statomi nuo partijų. Šiame parlamente tik keli atstovai, kurie save vadina neprigulmingais. Bet ir jie už savęs turėjo tam tikras organizacijas.

Jeigu dabartinė sistema duoda didesnes galimybes individualams būti išrinktais, tai tuo pačiu sykiu ji dažnai palieka be jokios atstakomybės šimtus tūkstančių balsuotojų. Pagal balsų skaičių, kaip ir aukščiau nurodėm, CCF turėtų turėti ne 8 atstovus, o virš 20. Tas pats ir su tautininkais. Vietoj 38 atstovų, jiems pripuola 81. O liberalai turėtų turėti ne 178 atstovus, o 130.

Turėtų Atimti Leidimą ir iš Massey Hall

Toronto policijos viršininkas reikalauja neišduoti leidimo (public license) Ukrainų Darbininkų ir Farmerių Associacijos namui ir Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos pirmos kuopos bendrai su LLD kuopa laikomai salei, kadangi tose salėse buvus vedama komunistinė propaganda. Jeigu taip, tai turėtų būti atimtas leidimas ir iš Massey Hall, nes toj salėj buvo labai daug komunistinių mitingų. Tur būt nei viena salė visam mieste nematė tiek daug komunistinių mitingų, kiek Massey Hall. Paskui turėtų sekti ir Maple Leafe arena, nes ir tenai buvo keli komunistų mitingai. Kada Tim Buck išėjo iš kalėjimo, ne kur kitur jis buvo sutiktas, o Maple Leafe arenoj. Be to, komunistai laikė mitingus ir kitose didžiulėse salėse.

Kas liečia Labor Temple ir 6 Denison sales, niekas negali prirodyti, kad kada nors būtų buvę laikomi komunistų mitingai. Šiose salėse veikia masinės pašalpos ir apšvietos organizacijos. Jų darbas yra menas, muzika ir apšvieta. Jeigu vienu ar kitu kartu per parengimus buvo pakalbėta apie politiką, tai didelės reikšmės nesudaro. Sunku būtų rasti bent vieną salę, kurioj nebūtų kalbėję įvairių partijų kandidatai, neišsikriant ir komunistų. Nuo šių "griekų" neliuosa nei viena organizacija ar salė. Jegiu atimti leidimą iš ukrainų ir lietuvių, tai tą patį reiktų padaryti ir iš visų kitų, kurios tą patį darė, ką ir ukrainai ar lietuviai.

Kas juokingiausia, tai kad Draperis pasikvietė liūdininkais tokius žmones, kurie niekad lietuvių ar ukrainų parengimuose nedalyvavo ir nedalyvauja. Ne tik nedalyvauja parengimuose, o dar nepriklauso prie tų organizacijų, kurios yra kaltinamos.

Gerai padarė nekurie dvasiškiai ir visuomenės veikėjai pasmerkdami Draperį. Jo žygiai žalingi ne tik toms organizacijoms, o ir bendrai kultūriniam darbui. Vargiai būtų galima rasti bent vieną kitą organizaciją visam Toronte, kuri tiek daug darbo įdeda lavinimui jaunimo muzikos, dainų ir kitų gražių užsiėmimų. Tas pats ir su lietuvių organizacijomis, laikančiomis 6 Denison salę. Ne kur kitur buvo išlavintas Bangos choras. Ne kur kitur lavinasi menininkai, perstatę įvairius veikalus. Ne kur kitur mokinami vaikučiai lietuvių kalbos ir meno.

Labai blogai, kad tokie dalykai Draperio rankose. Reikia atminti, kad Draperis pats visko nesužino. Jis remiasi visokių šnipų pasakojimais. O tie šnipai dažniausiai būna žiopliausi žmonės. Prie to, jais būna daugiausia pažangių organizacijų priešai. Jiems daug padeda ir visoki provokatoriai, kurie per laikraščius provokuoja visas pažangias organizacijas. Būtų didžiausia klaida leisti tokiems žmonėms nustatyti, kas turi teisę veikti, o kas ne. Jeigu Draperis nori patirti tiesą, jis turi kreiptis ne prie tų visuomenės laskūtų, o prie išmintingų žmonių.

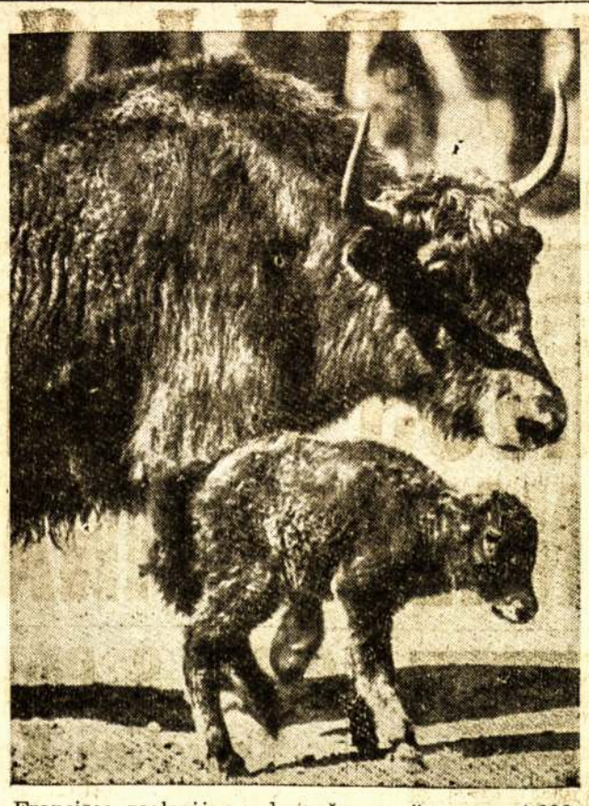

San Francisco zoologijos sodne atsirado naujas gyventojas jakas — tibetiškas veršiukas. Kai užaugs, jis svers 1,000 svarų. Čia jis matomas tik po gimimo, mėginant savo kojų stiprumą.

KĄ KITI RAŠO AR SAKO

Ar Visi Piliečiai Turi Lygias Teises?

Paskutiniu laiku Aukščiausiojo Kanados Teismo išneštas sprendimas negali būti praleistas vien su pastaba. Negrų rasės piliečiui York Tavernoj, Montreale, atsisakė duoti alaus. Jis patraukė teisman, kuris jam priteisė $25.00 kaip atlyginimo už įžeidimą. Kvebeko Apeliacijų Teismas sprendimą pakeitė, nors vienas teisėjas pasipriešino. Tuomet jis kreipėsi prie Aukščiausio Kanados Teismo, kuris išnešė tavernos savininkui prielankų sprendimą (vėl vienam teisėjui priešinantis ir nurodant priežastis). Bet išimtis ir teisybė viršaus nepaėmė.

Teisingumas, skaitomas aklu linkui turto, rasių, spalvų ir tikėjimų, šiame atsitikime tikrai nebuvo aklu linkui spalvų.

Davestas iki logiškos išvados, šis sprendimas autorizavo bile viešą patarnavimo vietą atsisakyti patarnauti maistu, gėrimais ar nakvine bile kuriam ne kaukaziečiui. Tokiu būdu trys ketvirtadaliai Britų imperijos piliečių įžeidžiami aukščiausio tribunolo Kanadoj — demokratijos gynėjo! Krikščioniškų principų čiampijono! Britų teisingumo garbintojo. Pavyzdingos valdžios eksponento!

Šis tarimas reiškia daugiau, negu atėmimą tokiu pažemintam piliečiui nuraminti troškulį tavernoj, turinčioj leidimą iš valdžios, kurios dalimi yra ir Aukščiausias Teismas. — **Kanadietis, Globe and Mail.**

* * * *

Kanados Žmonės Prieš Karą

Balsų slinkimas, kuris įšlavė King valdžią į galią, yra ryškus pareiškimas, kad šios šalies žmonės "kariniai nesusipratę."

Nėra reikalo pretenduoti, kad rinkėjai davė Kingui mandatą didesniam kariniam veikimui. Tikrenybėje yra priešingai. King valdžia buvo kaltinama nedavime Britanijai nuoširdžios kooperacijos, ir tas kaltinimas turėjo daug įrodymų.

Vyriausi teisėjai išnešė sprendimą, kurio apeliuoti negalima, o jis yra visišku King valdžios užgyrimu.

Svarbiausias faktorius tuose rezultatuose buvo konskripcija, kuri kabojo ant Dr. Manion kaklo.

Teisybė, kad Manionas griežtai smerkė konskripciją, bet jis be abejonės buvo agresyviškesnio karo partijos vadas, todel konskripcijos oponentai apskaičiavo, kad jeigu ji būtų įvesta, tai Maniono, o ne Kingo. — **Toronto Evening Telegram.**

* * * *

Lietuvos Sutartis Su Sovietais Patarnavo Jos Gerovei

Pusė metų nuo pasirašymo sutarties, pervedusios Vilniaus kraštą Lietuvos Respublikai, pusmetis nuo tarpusavės pagalbos sutarties tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos įrodė, kokie beverčiai yra visi įtarimai, girdai ir pasakos, kuriuos smarkiai skleidė priešai Sovietų draugiškumo su Lietuva.

Tie priešai mėgino nugąsdinti Lietuvos žmones kokiais tai "toli siekiančiais," "tamsiais" Sovietų Sąjungos planais. Bet jų melai ir intrigos sudaužyti į šipulius.

Nuo pat karo išsiveržimo Europoje, Lietuva dėjo visas pastangas išsilaikyti bepusiškai. Bet Lietuvai nebūtų pavykę užtikrint sau ramų gyvenimą, jeigu jos kaimynas iš rytų pusės būtų buvęs paprastas kapitalistinis kraštas, o ne socializmo šalis, kuri visokiose sąlygose moka suprast valstybinius ir tautinius reikalus mažųjų savo kaimynų.

Sovietų sutartis su Lietuva sukūrė dvigubą užtikrinimą — dvigubą ugnies lanką prieš bile ką, kas bandytų kariškai įsibriaut ir suardyt ramų gyvenimą Lietuvos Respublikos. Dabar Lietuvos neliečiamybė ir čielybė yra saugomos ne tik jos pačios armijos: ją taipgi saugo kariuomenė Sovietų Sąjungos, draugiškos Lietuvos valstybės.

Sąjungininkų blokada labai kliudė užsieninę kai kurių bepusiškų šalių, ypač Skandinavijos šalių. Baltijos kraštai randasi žymiai geresnėj padėtyj, ypač Lietuvą.

Lietuva užbaigė 1939 finansinius metus su veikliu balansu 33 milijonų ir 800 tūkstančių litų (reiškia, Lietuva tiek savo produktų daugiau parduavė užsieniams, negu tuo pačiu laiku pirko iš jų). Įdomus dalykas, jog 18 milijonų litų iš tos sumos įėjo laike trijų pirmųjų karo mėnesių.

Galėjo kam atrodyti, kad Lietuva atsidurs blogesnėje padėtyje, kai per karą faktinai visiškai nutrūko Lietuvos prekyba su Anglija, kuri per paskutinius kelis metus užėmė pirmą vietą prekyboje su Lietuva.

To nepaisant, užsieninė Lietuvos prekyba 1940 metų pradžioje yra neginčijamai geresnėje padėtyje.

Norint sužinoti, kodėl taip yra, reikėtų atsižvelgti į faktą, jog po 1939 m. spalių mėn. 10 d. sutarties ir pagrindais tos sutarties, Lietuva pasirašė naują prekybos sutartį su Sovietų Sąjunga, o ši prekybos sutartis faktinai padvigubina prekybos apyvartą tarp šių dviejų šalių.

Kartų su tuom taipgi yra padidėjus Lietuvos prekyba su Vokietija.

Lietuvos ekonominės įstaigos, pasiremdamos prekybos su Sovietų Sąjunga pakilimu, daro tam tikrų žingsnių iki aukščiausio laipsnio išvystyt ūkiškas savo krašto galimybes, ir atidaro eilę naujų įmonių.

Draugiškumas tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos Respublikos taip pat ryškiai atsispindi kultūriniuose santykiuose tarp šių dviejų šalių. Rūpestingai vengdama visko, kas galėtų bent žemiausiame laipsnyje laužyt nepriklausomybę ir laisvę mažųjų valstybių, Sovietų Sąjunga mokėjo surast paprasčiausią ir geriausią išsprendimą visų klausimų, kurie bendrai paliečia šią šalį ir mažas kaimyniškas šalis.

Drąsiai galima tvirtint, jog naujas puslapis rašomas Lietuvos istorijoj, kad brėkšta nauja gyvenimo aušra Lietuvai. — **Pravda.**

* * * *

Tuo Metu, Kai Armijos Mušasi

Užpakaly Maginot ir Siegfried linijų eina didelis trafikas nuo pat karo išsiveržimo. Tuo metu, kai Francijos ir Vokietijos armijos mušasi, Francijos ir Vokietijos industrialistai veda tarp savęs didelę prekybą. Šitie industrialistai parduoda vieni kitiems medžiagą, iš kurios daromos granatos ir kanuolės. Artilerijos dundėsy, ištisi traukiniai tų medžiagų sutiko ir pravažiavo linkui priešo teritorijos. Štai faktai.

Šio trafiko skersinis žinoma randasi neutralioj šaly. Jis yra Belgijos mieste Athus, kur randasi geležinkelių mazgas, esąs labai strateginėj vietoj, arti tos vietos, kur sueina trijų šalių rubežiai — Belgijos, Luxemburgo ir Francijos. Virš 2,000 vagonų koksų ateina čia kasdieną. Dauguma šių koksų ateina iš Vokietijos. Iš Ruro mainų, šiaurinėj Vokietijoj, jie Reino upe barkomis (laivukais) gabenami į Belgijos uostą Antverp. Iš tenai jie keliauja geležinkeliais linkui Athus. Čia jie skiriasi į dvi dalis. Viena dalis eina į neutralią valstybę Luxemburg, o kita į kariaujančią valstybę Franciją.

Į kitą pusę metalurginis koksų draugas — geležies rūda. (Kad pagaminti geležį, geležies rūda maišoma su koksais ir tarpinama). Rūda į Athus atgabenama iš Francijos geležies kasyklų Lorainijoj. Tas yra visai legalu, kol Belgija yra neutrali. Bet Athus mieste geležį sutinka Belgijos eksporto-importo firma iš Antverpo. Ši firma Athus mieste sudaro traukinius ir siunčia juos per Luxamburgą į Vokietiją.

Pagal vieną apskaičiavimą, mano gautą, mažiausia po 1,000 tonų Francijos geležies rūdos į dieną buvo pergabenama Vokietijon vidury lapkričio mėnesio. Pagal kitą apskaičiavimą, mėnesiu vėliau patiektą Iron Age, tas eksportas pakilo daugiau negu dvidešimt kartų. — **Frank C. Haninghem,** Canadian Tribune.

Anglija gaudo Sovietų laivus, kadangi jos nuomone tos prekės gali patekti Vokietijai. Bet tuo tarpu jos santarvininkė Francija prekiauja su ta pačia Vokietija.

Kai kas šitą karą vadina žaidimu, tačiau jie taip sakydami neperdeda.

* * * *

Dividendams Pašportų Nereikia

Pranešimas iš Bruselio, paskelbtas Canadian Tribune už kovo 16, primena pereito karo atsitikimą. "Karas ar ne karas," sako pranešimas, "dividendai gali pereiti per rubežius be pašportų, indentifikacijos kortų, ir biauraus formališkumo 'Stok! Kas tenai eina?'" Pranešimas pakartojimui perilgas, bet užtenka pasakyti, kad jis nurodo, jog bankas francūzo Šneiderio ir jo grupės (Union Européene) moka dividendus vokiečiams šėrininkams vardu Eschweiller-Bergwerk, kuomet jų šalys kariauja. — **Charles Herbert Huestis,** Canadian Tribune.

* * * *

Anglijos ir Francijos Valdžios Nedemokratinės

Vargiai apsimoka laikytis pretenzijos, kad Francijos ir Anglijos valdžios su Daladje ir Čemberlenu priešakyje yra demokratinės. Jos, apgailėtinai, yra reakcingiausios, kokios kada nors buvę šiose šalyse. — **Montrealo aldermanas John Kerry.**

STASYS BLINDA

Ne Vien Meilei

— Tu gražiausia visam šitam kaime,
o aš, vargšas, našlaitis esu: —
mes sukursim šeimyninę laimę,
ją sukursim iš vargo skausmų.

Prie upelio žinai tu trobelę,
gale kaimo ant kranto ataitaus.
Ten putodami vandenys kelias —
jie vargus ir nelaimes nuplaus.

— Oi, žinau, bernužėli, trobelę,
ir žinau to upelio versmes.
Bet man širdį toks sielvartas gelia,
kad geriau pasinert į gelmes.

Aš tėvų jau geniai sužadėta
su turtingu, kurio nemyliu.
Ir prisiekiu prieš rūtą ir mėtą,
kad tave tik mylėti galiu.

Tad eime, bernužėli, ant kranto,
prie putojančios upės bangų.
Apkabinsime liemenį rankom
ir panersim gelmėsė kartu.

— Oi ne, mergužėle! Aš neisiu,
ne vien meilei man plaka širdis.
Geriau kumštį suspaudęs išeisiu,
kad vargdieniams blaivėtų dalis.

O dabar — lik sveika! Mane šaukia
brolių vargas ir mano širdis. —
Tavo meilė pavandeniui plaukia,
o už manąją bus ateitis.

Pastabos

Naujieniniai socialistai komunistus dabar vadina komunaciais. Kodel? Todel, kad Soietų Sąjunga pasirašė su Vokietija nepuolimo ir prekybos sutartis.

Bet jeigu tokie Sovietų Sąjungos žygiai pastato komunistus šale nacių, tai socialistai irgi turi būti vadinami socialnaciais, nes socialistų kontroliuojama Švedija draugaujasi su Vokietija dar labiau, negu Sovietų Sąjunga.

Švedija iš 13,000,000 tonų į metus gaunamos geležies rūdos, apie 11,000,000 į metus parduoda Vokietijai. Be Švedijos geležies rūdos Vokietija būtų labai kritiškoj padėty, gal visai negalėtų kariauti. Sovietų "draugystė" daro priešingai — veja nacius iš Baltijos kraštų lauk.

* * * *

Tokio principo laikantis visus demokratus reiktų vadinti demokratnaciais, nes daugelis demokratinių šalių turi nepuolimo ir prekybos sutartis su Vokietija ir daro didelį biznį.

Su Vokietija prekiauja Belgija, Šveicarija, Olandija, Norvegija ir kitos valstybės, skaitomos demokratinėmis. Eina gandai, kad ir Francijos kapitalistai prekiauja su Vokietija Belgijai tarpininkaujant.

Dar daugiau, Anglija ir Francija stengiasi laimėti savo pusėn Italiją, taipgi fašistinę ir daug šalių sunaikinusią valstybę.

* * * *

Tas faktas, kad Sovietų Sąjunga palaiko diplomatinius ir prekybinius ryšius su Vokietija ar kita kuria fašistine valstybe, dar nereiškia, kad kairieji darbininkai ir Sovietų Sąjungos simpatikai jau atsisakė nuo kovos prieš fašizmą ir už socializmą.

Tarpvalstybiniai ryšiai yra vienas dalykas, o klasiniai santykiai yra visai kitas. Nepuolimo sutartis neatsteigė kapitalizmo Sovietų Sąjungoj, taipgi nepanaikino kapitalizmo Vokietijoj. Francija buvo sudarius su Sovietų Sąjunga savitarpinės pagalbos sutartį, bet ta sutartis abiejų šalių sistemų nei kiek nepakcitė.

* * * *

Kas liečia šį karą, Anglija ir Francija galėjo turėti Sovietų Sąjunga savo pusėj, jeigu jos būtų norėjusios.

Dar ir dabar ne vėlu. Jeigu Anglija ir Francija norėtų, galėtų vesti su Sovietų Sąjunga draugišką politiką ir prekybą. Tuomet Soietų Sąjungos prekyba su Vokietija visai sumažėtų.

Bet yra daroma kaip tik priešingai. Už tai Sovietų Sąjunga priversta prekiauti su tomis, kurios nori prekiauti su Sovietų Sąjunga.

Tokia politika apsunkina Anglijos ir Francijos padėtį.

* * * *

Kada ėjo rinkiminė kampanija, liberalai ir konserativai baisiai riejosi. Kartais vieni kitus išsivadino ir labai negražiais žodžiais.

Bet kai tik praėjo rinkimai, praėjo ir visas piktumas.

Liberalų spauda jau agituoja už tai, kad valdžia duotų progą Manionui įeiti į parlamentą, jeigu pasiliks konservativų vadu, arba naujam, kai jis bus išrinktas.

Na, ir ko čia dabar pykti. Juk tai tie patys žmonės. Visas jų piktumas tame, kad jie negali be rinkėjų nuspręsti, kurie turi būti valdžioje, o kurie opozicijoje.

Gal ateis laikai, kada jie susitars mainytis kiekvienais metais. Tik klausimas palieka, ar nepasikeis rinkėjų nusistatymas?

* * * *

Naujienose pastebėjau "pranašavimą," kad Liaudies Balsas jau baigia keliauti po bažnyčia. Girdi, visas štabas jau ant Gorevale ir Dundas kampo.

Kodel? Todel, kad Liaudies Balsas įdėjo Švento Kazimiero-Jono Pašalpinės Draugijos pranešimą.

Bet tas peckelis turėtų atminti, kad ta organizacija vedė didelė kovą ne tik su po bažnyčia, o ir su pačiu klebonu.

Bet jaigu ir būtų ji tikrai po bažnyčia, tai koks gi blogumas, kad laikrašty tilpo jos pranešimas? Juk nekartą tilpo ir SLA kuopos pranešimai, tačiau laikraštis nenuėjo po ta pačia bažnyčia, po kuria SLA buvo.

J. Y.

PRANCŪZŲ ŠEIMA

Rašo ŽORŽ MATORĖ

Užsieniečiai, buvę Prancūzijoje trumpą laiką, dėl tam tikrų priežasčių yra susidarę apie prancūzų šeimą tik apitikrį įspūdį, o žmonės kurie joje nėra buvę, visiškai klaidingą nuomonę.

Panagrinėkime prie ž a s t i s, trukdančias gerai pažinti prancūzų šeimos gyvenimą. Mano tautiečiai man atrodo kalti, bet jų kaltę nušvelnina kai kurios aplinkybės. Pažymėtina, kad Prancūzijoje gyena apie 2 milijonai svetimtaučių, neskaitant turistų, aplankančių šią šalį. Jie galima suskirstyti į tris grupes.

Pirmoji grupė

— studentai, suvažiavę studijuoti iš visų pasaulio kraštų.

Antroji grupė

— darbininkai, savo šalyje negavę darbo ir atvykę jo ieškoti į Prancūziją. Jų tarpe yra italų mūrininkų, lenkų žemdirbių, belgų, dirbančių kasyklose, ispanų ir kt.

Trečioji grupė

— politiniai atbėgėliai. Prancūzija visuomet buvo svetinga tiems, kurie politiniais sumetimais turėjo bėgti iš savo kraštų. Mano šalies tradicija — duoti jiems visiems prieglaudą. Prancūzijoje yra ispanų respublikonų karluomenės likučių, baltųjų rusų, atbėgusių 1917 m. revoliucijos metu, žymus skaičius italų antifašistų, yra socialistų, komunistų, katalikų, protestonų, yra ir Vokietijos žydų, pasirinkusių sau ištrėmimą Prancūzijon, pabijojusių Vokietijos koncentracinių stovyklų, o gal net mirties.

Didžioji visų šių žmonių kategorijų dalis yra verta pagarbos, ir mūsų šalis didžiuojasi, kad tie puikūs žmonės (būdami su savo valdžia geruoju ar ne) pasirinko Prancūziją savo antrąja tėvyne, tačiau į jų tarpą, o ypač į 3-čiąją kategoriją, yra įsprukusių v a dinamųjų "nepageidaujamų asmenybių." Tai banditai, apleidę savo tėvynę ne del politinių, bet del juridinių priežasčių, ir įvairios abejotinos doros asmenybės, tikinčios šiame demokratiškame krašte laisviau negu kitur (jie, vargšai, apsirinka!) verstis savo slaptais amatais: kokaino, moterų prekyba ir t.t.

Šis nesimpatiškasis elementas yra pasirinkęs savo gyvenamomis būstinėmis didžiuosius miestus, kuriuose jiems lengviau išvengti policijos ir kuriuose yra patogesnės "darbo" sąlygos. Juos galima sutikti Paryžiaus blogo vardo rajonuose, kaip Pigal aikštėje, prie Montparnaso geležinkelio stoties ir kitur. Jų yra taip pat dideliuose provincijos miestuose, o ypačiai Marselyje. Šį miestą jie yra tikriausiai pasirinkę ne del apylinkės grožio, bet del patogumo (milijonas gyentojų ir uostas).

Žymus šių "ponų" skaičius (ne mažiau pavojingas), elegantiškai apsirengusių, gyvena turtinguose Kot d'Azur miestuose, Dovilyje, Biarice ir kitur.

Mažesnis šių nemalonių būtybių skaičius gyvena kaimuose ir, nors jų nedaug, jie ir ten plečia savo pragaištingą veiklą. "Tautinė apsauga" — prancūzijos policija, veikianti naujausiais metodais ir turinti puikų personalą, kiekvieną dieną suima vieną kitą tų banditų. Laikraščiai aprašo šiuos suėmimus su didžiausiomis ir visai bereikalingomis smulkmenomis, o mieli piliečiai stačiai ryja tuos aprašymus. Rytą gerdami kavą ir valgydami sviestainį, jie staiga sušunka (kreipdamiesi į žmoną, trūsiančią virtuvėje): "Matai, Žaneta, vėl sugavo brazilietį, parduodantį kokainą, Fonteno gatvėje, ir visą gaują turkų, egiptiečių ir graikų, kurie apiplėšė didelę avalinės krautuvę Fet aikštėje! Visuomet tie svetimtaučiai!"

Vidurinio luomo prancūzai, kalbėdami apie svetimtaučius, visai neima galvon 99% tikrai vertų pagarbos žmonių, bet žiūri į juos visus su nepasitikėjimu. Jeigu tokį prancūzą (net kolonijose gyenantį) supažindinsi su užsieniečiu, daug laiko praeis, kol pranyks jo nepasitikėjimas. Pažymėtina taip pat, kad **didelė prancūzų dalis yra kilusių iš kaimo,** ir jų nepasitikėjimą galima paaiškinti ekonominiais sumetimais. Mano tautiečiai mėgsta šeimyninį gyvenimą ir nenoromis priima į savo tarpą naujus žmones. "Jis gal būt ir geras berniokas, bet kas gali žinoti? Juk nieks jo nepažįsta!" Visiems žinoma, kad Prancūzijoje labai sunku apsigyventi kokioj nors šeimoje taip, kaip tai yra daroma Lietuvoj. Svetimtaučiai studentai, besimoką, paprastai apsigyvena viešbučiuose — tam tikros rūšies pensijonuose. Viešbučio savininkė dažniausiai būna našlė, kuri už tam tikrą atlyginimą duoda "šeimynišką" maistą ir kambarį, tačiau ten nepažinsi prancūzų nei jų gyvenimo.

Antra prancūzų šeimos nepažinimo priežastis yra ta, kad svetimtaučiai, atvykę į Prancūziją, o ypač į Paryžių, daugiausia lanko viešąsias vietas, kaip kavines, nakties lokalus ir t.t. Čia jie sutinka prancūziškąjį "aukso jaunimą," žmones, gyvenančius bohemos gyvenimą ir menininkus, mėgstančius linksmai praleisti laiką. Reikia, tačiau, pabrėžti, kad didžiąją šių lokalų lankytojų dalį sudaro svetimtaučiai. Esu susipažinęs su vienu anglu, kuris, atvykęs į Paryžių savaitei, išgerdavo tiesiog nepatikimą kiekį įvairiausių gėrimų ir apleisdavo nakties lokalus tik tam, kad galėtų aplankyti dar blogesnio vardo viečas, iš kur vykdavo tiesiog į Montparnaso barus tęsti lyginamųjų studijų apie alkoholinių gėrimų stiprumą. Šis kilnus džentelmenas, kai jį sutikau Londone, nupiešė man tiesiog šiurpulingą prancūzų ydų paveikslą ir mane įtikinėjo, kad savo pobūvio Prancūzijoj metu sutikęs tik girtuoklius ir blogo vardo moteris. Reikia tikėtis, kad svetimtaučiai, lanką Paryžių, yra akylesni už šį londonietį, tačiau, lankydami aukščiau suminėtas vietas, jie vis delto susidarys klaidingą įspūdį apie prancūzus ir jų šeimas, nes jų matomi vaizdai, ištikrųjų, yra tik išimtys.

Trečioji priežastis — prancūžų literatūra. Šios literatūros nuopelnai visiems gerai žinomi, ir čia mes apie juos nekalbėsime. Aš noriu čia tiktai pažymėti, kad prancūzų romanai, lygiai kaip ir rusų, turi tam tikrą literatūrinę formą, siekiančią originalumo ir aprašančią išimtinus tipus. Karamazovai, Stavroginai ir Pliuškiniai nebuvo garsūs prieškarinėje Rusijoje taip pat, kaip Prancūzijoje neužtinkame daug "ponių Bovary," ir meniški Mopasano siluetai yra labai retai sutinkami kasdieniniame Prancūzijos gyvenime. Netikėkite tuo, kad visi seni prancūzų provincijos komersantai būtų panašūs į "tą paršą Moreną" ir kad jaunos prancūzės ir pasaulietiški žmonės turėtų ištvirkusį Albertinos ir barono Šarlių, Prusto romanų herojų, skonį. Jeigu ši puikioji literatūra rodo skaitytojams taip labai deformuotą Prancūzijos veidą, kągi lieka sakyt apie blogąją, pav., Zipo romanus arba kitas parnografiškas knygas, išleidžiamas daugiausia vienoje mažoje kaimyninėje Prancūzijai valstybėje ir iš ten siunčiamas užsienin.

Sunkus uždavinys nupiešti keletu žodžių nors ir netobulą prancūzų šeimos paveikslą, atitinkantį visų luomų socialines klases. Pabandysiu pateikti čia bendrą vaizdą.

Prancūzijos šeimos centras ir namų židinio siela yra moteris

Ji pas mus vaidina daug reikšmingesnį vaidmenį negu kitur. Nereikia to klaidingai suprasti ir manyti, kad prancūzai leidžiasi savo žmonų valdomi arba, kad joms visai pasiduoda. Priešingai, pas mus juokiamasi iš šeimų, kuriose valdo "moterys su kelnėmis" ir ironiškai kalbama apie klusnius bei nuolaidžius vyrus. Tačiau reikia pripažinti, kad Prancūzijos moteris visuomet vaidino žymų vaidmenį; tai buvo ypač Senosios santvarkos metu, prieš 1789 m. revoliuciją. Visiems žinoma XVII a. salonų svarba prancūzų šeimos formacijai ir XVIII a. salonų svarba filosofinių ir politinių minčių išsivystymui. "Moteris buvo tos epochos karalienė," sako Gonkūras.

Prancūzijos moterys mėgsta gerai apsirengti. Mašininkės, uždirbančios vos 700 frankų (apie 110 litų), rengiasi netik skoningai, bet ir elegantiškai, jos geria vidurdienį kavą su grietinėle ir valgo riestainį (vietoj įprastų pusryčių, panašių į mūsų pietus) ir tuo būdu sutaupo pinigų pirktis šilkinėmis kojinėmis arba geriausios rūšies dažams. Labai sunku atskirti elegantiškas la Pė gatvės arba Vendomo aikštės krautuvių pardavėjas nuo jų klijenčių, bankininkų ir stambių pramonininkų žmonų. Jų elegancija yra daugiau gero skonio negu pinigų padarinys. Paprastutė siuvėja, jeigu jai duodama tikslių nurodymų, pasiųs sukne lę, keliančią pavydą bet kokio turtuolio žmonai.

Prancūzės dažosi. Mielos skaitytojos, skaitančios šį straipsnį, iškreips savo lūpytes ir pasakys: "Fui," tačiau abiejų lyčių prancūzai bus mano nuomonės. Mūsų poetai su Bodleru priešakyje pirmiausia garbina moterį "meno kūrinį." Aišku, reikia meniškai ir skoningai dažytis ir jokiu būdu nepanėšėti į raudonodį indėną, išsitatuiravusį didžiajai savo klano šventei. Dažnai nė kiek nemažina moters rimtumo nei inteligencijos, tačiau reikia pripažinti, kad graži ponia, daiiiai nudažyta, yra malonus vaizdas, net prozaiškiausias sielas priverčia pasigrožėti ir pasvajoti. Prancūzių pamgimas puoštis ir jų elegancija nė kiek joms netrukdo būti energingomis drąsiomis, pilnomis iniciatyvos asmenybėmis, randančiomis visus ir visuomet išėjimą. Priešingai bendrai nuomonei, prancūzės mėgsta šeimos gyvenimą. Ji mėgsta pati gaminti įvairius dalykus: megzti, siūti, siuvinėti ir, ar ji turi tarnaitę ar ne, mėgsta virtuvės darbą. Tie visi darbai netrukdo jai laikyti pusiausvyroj šeimynos biudžeto ir žiūrėti savo namų tvarkos bei ekonomijos. Prancūzės kaip ir visų kraštų moterys, labai myli vaikus, mėgsta jais rūpintis ir vadovauti jų mokslui. Tiesa, kartais juos per daug išlepina, bet gyvenimas pasirūpina atitaisyti ir susitiprinti tą kiek silpną ir moterišką edukaciją.

Prancūzės nevaikšto po kavines, tačiau dažnai lanko dideles krautuves, norėdamos nusipirkti sau kokios medžiagos arba tiesiog stebėti "progas." Jos retai rūko, bet užtat jų vyrai suvartoja nepaprastai daug tabako.

Ką pasakyti apie vyrus? Maža kas lieka apie juos sakyti — jie tai pgerai žinomi, ir politika nuolat atneša jų idėjų ir siekimų atgarsius. Kadaise buvo sakoma, kad yra "dekoruotas ponas, kuris daug valgo ir nežino geografijos." Nors dabar mano tautiečiai moka geografiją, jų portretas liko toks pat — neaiškus.

Nenoriu, kad kas nors pagalvotų, jog šis straipsnis yra prancūzės apgynimas arba kad aš noriu statyti ją kam nors pavyzdžiu. Šios mintys man labai tolimos. Aš noriu tik atitaisyti klaidingą nuomonę ir visai nesiekiu to, kad mus gerbtų (nuoširdžiai sakau, mes turime per daug ydų), bet noriu, kad mus suprastų.

("L. Ž.")

Ar Nebus Nemalonumų?

Organizacija suruošė koncertą. Koncerte, prie durų pastatytam žmogui organizacijos sekretorius įsakė, kad kaip ateis jo žmona, kad ją įleistų be bilieto. Bestovint prie durų atėjo viena moteris, ir atsirekomendavus, kad sekretoriaus žmona, buvo įleista be tikieto. Kiek vėliau panašiu būdu įleista ir antra moteris. Kada atėjo trečia moteris ir atsirekomendavo sekretoriaus žmona, tai prie durų stovintis žmogus pasišaukė sekretorių ir pastebėjo:

— Jūs, ponas, apsižiūrėkite, kad neturėtumėte nemalonumų, nes jau trečią jūsų žmoną įleidžiu į koncertą.

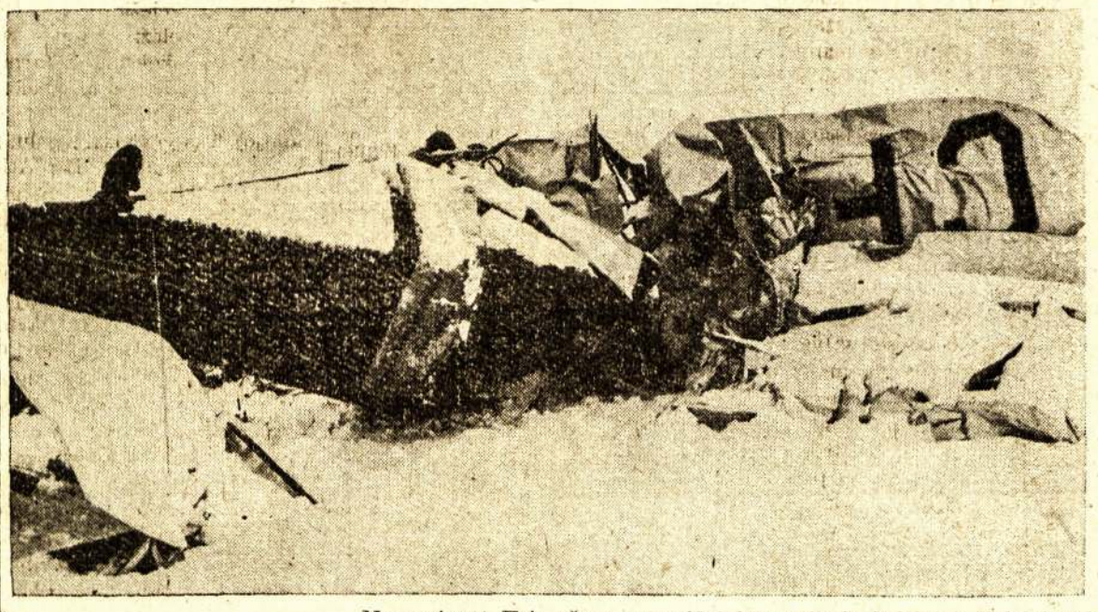

Nesenai ant Erie ežero nupuolė ir sudužo paštinis orlaivis. Žuvo lakūnas ir du keleiviai. Keleivių tarpe buvo jauna mergina, iškridusi del malonumo ir pirmu kartu. Kairėj matomas sudužęs orlaivis, o dešinėj — žuvusiųjų lavonai-nešami į Leamingtoną.

KAZYS BORUTA

PORTRETAS

— Tai vis po purvą malatės? — pasakė daktaras ta proga, norėdamas paagituoti. — O kodel?

Žmogus atsigrįžo.

— Malamės ir tiek.

— Taigi, malamės ir tiek. O kad taip gera valdžia būtų, kelius pataisytų, plentus nuvestų, važiuotumėt kaip ponai.

— Ką čia, ponuli, valdžia, — atsakė žmogus neatsigręždamas. — Ar gi ji pataisys kelius? — Mes pataisysim. Ji tik ant sprando sėdės.

Taip pradėta agitacija užtrūko. Paskui susigriebė.

— Taigi, sėdi dabar kunigai visiems ant sprando. Daro ką nori. Krašto reikalų nepaiso. Dūšias, mat, gano, o sau kišenius krauna.

— Ale kas čia, ponas daktare, tų kišenių nekrauna. Lupa visi kas tik gali. Ir nuo gyvo ir nuo mirusio.

Daktaras vėl nutilo. Atpratęs buvo agituoti. Seni laikai.

— Kas jau kas, — paskui sako, — o kunigai, tai jau didžiausi lupikai.

— Na jau? — bumtelėjo žmogus, o pats sau pagalvojo. — Nemažesnis ir tu lupikas.

Daktaras paragintas, kad ūkininkas neprieštarauja, pradėjo skaičiuoti visokias kunigų skriaudas.

Žmogus klausė. Tačiau galvojo jis ne apie kunigus. Kas jis? — kunigo brolis, ar ką, kad kunigai jam rūpėtų. Ūkininko galvą graužė namų rūpesnis.

— Gal jau ir mirė, — galvojo jis .— Tai kam aš tada daktarą vežu? Du šimtu litų, kaip į balą išmesiu.

Daktaras toliau rietė. Ūkininkas savo rūpesčiais užimtas retkarčiais tiktai pritardavo.

— A, a. Šitaip gi, anava.

Daktaras džiaugėsi suagituosiąs ūkininką ir save jau vaizdavosi seimo atstovu, liaudies tribūnu ir . . . Bet ūkininkas kitą manė:

— O kam gi aš jį vežu? Aišku, kad numirė. Amžiną atilsį, — buvo besakąs ūkininkas, bet čia iš užpakalio daktaro kalba jo mintį nutraukė.

Daktaras lojo kaip pasamdytas.

— Ar tik ne advokatą aš kartais per apsirikimą vežuosi, — atsigrįžo ūkininkas.

Daktaras nesiliovė. Dabar jis sakė pamokslą, kaip jiems, ūkininkams, gyventi.

— Daug tu čia išmanai apie mūs gyvenimą, — pagalvojo ūkininkas. — Ir kam gi aš jį vežu?

Ūkininkas buvo tikras, kad žmona jau mirusi. Graudu ir pikta pasidarė. Ir dar, kaip į balą mesk du šimtu litų.

Ūkininkas, nežinodamas ką daryti, atsigrįžo kartą, kitą. Pažiūrėjo. Pikta pasidarė žmogui.

— Lipk, rupūže, iš vežimo! — staiga pasakė ir atsistojo su botkočiu.

— Kaip gi tai?

Daktaras tik susitraukė ir per galą išsirito iš vežimo. Pliaukštelėjęs į purvyną — atsipeikėjo.

— Ar iš proto išsikraustei? Juk pas ligonį vežei?

—-Boba jau vistiek mirė, — atsakė iš vežimo ūkininkas. — Tai ko aš čia tave dar vešiu? Pasikark! — sukirto arkliui ir nupliauškėjo per purvyną.

Daktaras pasiliko vidury kelio purvyne. Kol perrėpliojo per purvyną į miestelį, prapuolė visai noras seimo atstovu pasidaryti, tačiau pasilikti toliau miestely dar mažiau noro beliko.

Nuplėšė tą pat dieną lentelę nuo durų, užrakino duris ir išvažiavo į Kauną.

6.

Kaune daktarui neblogai pasisekė. Pirmiausia nusipirko gatvių kertėje namą su nemažu sklypu. Namas buvo menkos vertės, pusiau supuvęs, bet vieton supuvusio buvo galima pastatyti naują. Apie tai pirkdamas pagalvojo daktaras. O tuo tarpu apsigyveno sename name, tačiau gyvenimas prasidėjo naujas.

Tai išsyk pajuto, paskaitęs mėnesines pajamas. Dabar jis ėmė ne penklitę, bet dešimtlitę. Klijenų pradžioje kad ir mažiau buvo, tačiau d-rui A. Rubavičiui netrūko apsukrumo ir sumanumo pasidaryti populeresniu, patraukti į save ne tiek ligonius, kiek šiaip smalsias klijentes.

D-ras A. Rubavičius dar buvo nevedęs. Studentu būdamas lyg ir buvo įsimylėjęs geltonplaukę kursistę, tačiau karo ir revoliucijos metais buvo pametę vienas kitą iš akių. O paskum nuobodžiom provincijos miestelio dienom, jei ir prisimindavo geltonplaukę, tai tik nerimu užkrėsdavo daktarą ir jis vakare, su mažais saldumynų pakeliais, retkarčiais su bonka vyno, sukdavo protamsiais pas vietinę akušėrę. Akušėrė buvo apvali, patogi moterėlė, vertėsi ne tiek priėmėjos amatu, kiek abortais. Daktaras retkarčiais jai pagelbėdavo. Taip tarp juodviejų pradžioje užsimezgė kolegiški santykiai ir pamažu pasidarė artimesni.

Vesti akušėrės daktaras nemanė, bet šioji ir pretenzijų nereiškė. Šiaip buvo apsipratęs su viengungio gyvenimu ir visai nepastebėjo, kad kakta vis didėja ir smilkiniai žilsta. Kaune apsigyvenus, nors nebuvo gyvo reikalo vesti, tačiau atsirado nemaža pretendenčių ištekėti. Be to, ne vienai poniutei buvo įdomus nevedęs daktaras.

Dažniausia daktarą lankydavo viena našlė. Daktaras aiškiai matė, kad ne dėl ligos ji taip dažnai vaikščioja. Sveika, apvali moteris ieškojo sau vyro. Daktarą ne kartą imdavo pagunda ir, kai paaiškėjo našlės nemažas turtas daktaras nutarė vesti.

Tai nesudarė ypatingų sunkumų. Viskas buvo atlikta kuo paprasčiausia, tiktai daktaras bažnyčioje, porą desėtkų metų nebuvęs, kiek nesmagiau pasijuto. Bet ir čia buvo apsieita be ypatingų ceremonijų. Didesnės bėdos buvo našlei pesikrausčius į jo aplūžusį namą. Išsyk paaiškėjo, kad jis per tvankus ir per ankštas, kad reikalingas naujas.

Senas laužas buvo nugriautas ir per vasarą, kaip grybas, išdygo jo vietoje 4 aukštų mūras su visais patogumais.

Taip prasidėjo patogus d-ro A. Rubavičiaus gyvenimas. Svoris, maždaug, po 1 klg. kilo kas mėnesis. Drauge augo įtaka visuomenėje.

Visuomene, iš tikrųjų, daktaras po to nepatogaus atsitikimo su kaimiečiu ant kelio nesiinteresavo. Apie jį grupavosi visuomenė su namais, su dvarais, su tūkstančiais. Ta visuomenė buvo patenkinta ramybe, pastoviu valdžios kursu, ir daktaras nekartą džiaugėsi, kad neįsivėlė į politiką, o juk nedaug ko trūko.

Dabar daktaras stengėsi nutraukti visus likusius ryšius ne tik su politika, bet ir su tais žmonėmis, kurie kadaise kuo nors politišku ar visuomenišku užsiėmė, o jeigu palaikydavo su kuo santykius, tai tik su valdžios žmonėmis. Tai galėjo būti kai kada pravartu, o, kas svarbiausia, jokių nepatogumų bei nemalonumų. Tiesa, kartais kai kas primindavo, kad buvęs komisaras, bet tai baigdavosi juokais, juk tai savų žmonių reikalas, — ir kas kuo nebuvęs!

Nepatogiau būdavo, kai kas nors įsibraudavo pas daktarą iš vakarykščios dienos. Tada nenorom šis tas nemalonaus prisimindavo, atsirūgdavo.

Tokia nemaloni ir ši diena daktarui buvo. Pietų atėjo susinervinęs, pastūmė krėslą ir atsisėdo, lyg ne savo vietoj.

— Kas gi tau šiandien, Toni? — rūpestingai paklausė moteris.

(Bus daugiau)

Lietuvoje

SUSISIEKIMO MINISTERIJĄ PERKĖLĖ Į VILNIŲ

Vilnius. — Vasario 15 d. baigtas Lietuvos Susisiekimo ministerijos perkėlimas iš Kauno į Vilnių. Vilniuje susisiekimo ministerija sau patalpą pasiirnko dar rusų laikais statytuose geležinkelių direkcijos rūmuose.

MIRĖ SENIAUSIA VILNIAUS KRAŠTO MOTERIS

Vilnius. — Nemokšų valsčiuje, Pratvalkių kaime mirė seniausia Vilniaus krašto moteris — Murauskienė, 115 metų amžiaus senelė.

Tome pačiame kaime dar gyvena kita Murauskų šeima, kur vyras 105 metų amžiaus, jo moteris 103 metų.

Nuteisė Žymų Gydytoją 12 Metų Kalėjimo

Kaunas. — Vasario mėn. pradžioje, Kariuomenės Teismas, Kaune, svarstė žymaus Vilniaus gydytojo Kykolo Gaidžio bylą, už jo 1920 metais pabėgimą iš Lietuvos kariuomenės ir slaptą išvykimą į Lenkiją.

Dr. K. Gaidys 1920 metais buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę sulyg laikinojo įstatymo medikams ir feldčeriams mobilizuoti. Jis tuo laiku buvo trečiame kurse medicinos fakultete, o paimtas kariuomenėn baigė trijų mėnesių medikų kursus. Kursus baigęs jis buvo Karo sanitarijos valdybos karo medikas jaunesnis leitenantas. Anksčiau Gaidys buvo baigęs Karo Akademijos tris kursus.

Dr. K. Gaidys, 1920 metais vasario 18 d. buvo mobilizuotas, o tais pačiais metais gegužės 30 dieną pabėgo iš Lietuvos kariuomenės į priešo valstybę, Lenkiją, už ką ir buvo dabar teisiamas.

Pabėgęs iš kariuomenės ir slaptai nukeliavęs į Vilnių, kur baigęs aukštesnį medicinos mokslą ir užsiimdinėjęs gydytojo praktika. Per tą laiką Vilniuje Gaidys pagarsėjo, kaipo vienas iš geriausių vidaus ligų gydytojų.

Vilnių grįžinus Lietuvai, Dr. K. Gaidys liko patrauktas atsakomybėn už 1920 metais jo atliktą prasikaltimą.

Nežiūrint advokatų taikintų švelninančių įstatymų vistiek Dr. K. Gaidį Kariuomenės Teismas, Kaune, vasario 2 d. nubaudė dvylikai metų sunkių darbų kalėjimo.

Vilkaviškis. — Vasario 2 d. arti Keturvalakių, ant kelio rastas mirtinai sušalęs žmogus. Vėliau patirta, kad tai Antanas Kareiška.

DARBININKAMS NUSTATĖ MINIMALES ALGAS

Kaunas. — Vyriausia Socialio Draudimo valdyba nustatė minimales uždarbio normas sekančiai: Kaune ir Vilniuj vyrams — 6 litus į dieną, moterims — 5 litus ir jaunamečiams — 4 litus dienai. Kitose vietose: vyrams — 5 litus, moterims — 4 ir jaunamečiams — 3 litus dienai.

SAVIVALDYBĖ STATYS DARBININKAMS BUTŲ

Kaunas. — Kauno Miesto Savivaldybė sekdama kitų valstybių pavyzdžiu nusistatė šiais metais pastatyti apie 200 butų, kuriuos darbininkai galėtų prieinamomis sąlygomis išsinomuoti. Šiuo laiku jau pradėta tokių butų statyba. Savivaldybė yra nusistačiusi padengti pusę namų pastatymo išlaidų. Tokiuose namukuose bus įrengta po du kambarius, su kaip kuriais reikalingais patogumais.

Statyba būsianti varoma visu tempu, kad šitais metais būtų pastatyta ir įruošta nemažiau 200 tokių butų.

VIENAS Į VESTUVES EIDAMAS, KITAS NUO KAIMYNO GRĮŽDAMAS SUŠALO

Šiauliai. — Bertuidžių laukuose rastas negyvai sušalęs ir sniego apipustytas tulas Petras Janiška. Jis iš savo namų išėjo į Šiaulius, į vestuves, kur beeinant, matomai, pavargo ir šalčio į kapus nuvarytas.

Prieš tai, Joniškio valsčiuj, Juodžių kaimo laukuose po sniegu rastas sušalęs 18 metų jaunuolis J. Baltokas. Jis grįždamas nuo kaimyno, sniego pūgai siaučiant, paklydo ir beklaidžiodamas matomai pavargo ir sušalo.

Kaip Smetona Savo Malones Išskirstė

Kaunas. — Laike 1939 metų "tautos vadas" A. Smetona gavo 4,875 bylas su malonės prašymais. Gautus prašymus "tautos vadas" peregzaminavo ir tarpe jų tik mažumą rado vertų jo malonės, o 3,501 rado dar "neužsitarnavusius" — atmetė. Tik 146 asmenis padavusius malonės prašymus rado vertais "griekų atleidimo" ir jiems visas kaltes dovanojo. Kitiems 280 asmenų "pakūta" dovanota su sąlyga, kad jie daugiau "nesugriešintų," o 310 asmenų "pakūta" sumažinta; devyniems asmenims jų "pakūta" pakeista lengvesne ir šešiems suteikė garbę "dalyvauti" balsavimuose renkant savo valdžią.

Nežiūrint, kad tiek daug "tautos vadas" turėjo reikalų su tais griešninkais, bet vistiek visų išegzaminuoti nesuspėjęs ir net 500 prašymų atliko 1940 metams.

Kaip atrodo, tai A. Smetona negali nieko kita ir veikti, o tik savo "malonę" dalyti tiems, kurie jo auklėti ir palikę griešninkais kreipiasi su malonės prašymais. Na, ar negeras mūsų "tautos vado" užsiėmimas?

SKUNDŽIASI VARŽYTINĖMIS IR PAŠARAIS

Rokiškis. — Šios apylinkės ūkininkai skundžiasi trūkumais pašarų gyvuliams. Daug ūkininkų, del neturėjimo kuo šerti, parduoda pačius reikalingiausius gyvulius.

Taipgi labai daug nubiednėjusių ūkių parduodama iš varžytinių. Vietos gyventojai tik vienas varžytines randa pateisinamomis, tai Kavoliškio dvaro pardavimą, kuris gudriai mokėjęs apeiti žemės reformos įstatymus, bet negalėjęs išsisukti nuo antstolio ir varžytinių.

Kaip Seniau Tiltus Inžinieriai Tikrindavo

Kaunas. — Likę gyvi iš tų laikų, kai per Lietuvą buvo statomas Liepojos Romnų geležinkelis, papasakojo, kaip 1896 metais buvo statomas per Ventos upę to geležinkelio tiltas. Tiltas buvęs medinis, apie 40 metrų ilgio, pastatytas iš ąžuolo, net ir varžtai buve mediniai. Vyresnysis statybos meistras buvęs rusas.

Kai tiltas buvo pastatytas, iš Maskvos atvažiavę 5 inžinieriai tilto priimti ir jo patvarumo patikrinti. Tiltą tikrinant, statybos meistras buvęs pastatytas po tiltu, sankryžių tarpe, o patys inžinieriai atsistoję iš abiejų tilto galų su šaudyklėmis rankose, saugoti, kad meistras nepabėgtų, kai tuo tarpu per tiltą darbininkai tempė virvėmis pakinkytus tris tuščius prekinius vagonus, o paskui ir garvežį. Pagaliau į tuos vagonus prikrovę akmenų ir "drąsus" mašinistas rusas Krylenko turėjęs tuos pakrautus vagonus su garvežiu pervežti per tiltą atgal. Mašinistas į garvežį lipdamas drebėdamas persižegnojęs ir labai iš lėto pervažiavęs tiltą. Meistras gi per visą tą tilto išbandymą turėjęs po tiltu išstovėti, pistolietų grąsinamas, kad nepabėgtų; jei tiltas neatlaikys, jis būtų žuvęs kartu su savo pastatytuoju tiltu. Kai pagaliau meistrui buvo leista išlysti iš patiltės, jis buvo visas suprakaitavęs, šlapias, lyg iš pirties išėjęs.

Tiltas atlaikęs, bet įlinkęs šešiais centimetrais. Už tai ir meistras ir mašinistas gavę priedų ir piniginių dovanų. Bet per tiltą buvę leista važiuoti tik po keletą vagonų ir tai tik su pusė krovinio. Sekamais metais tiltas jau tiek įlinkęs, kad ir ginklais grasinami mašinistai per jį nebevažiuodavę.

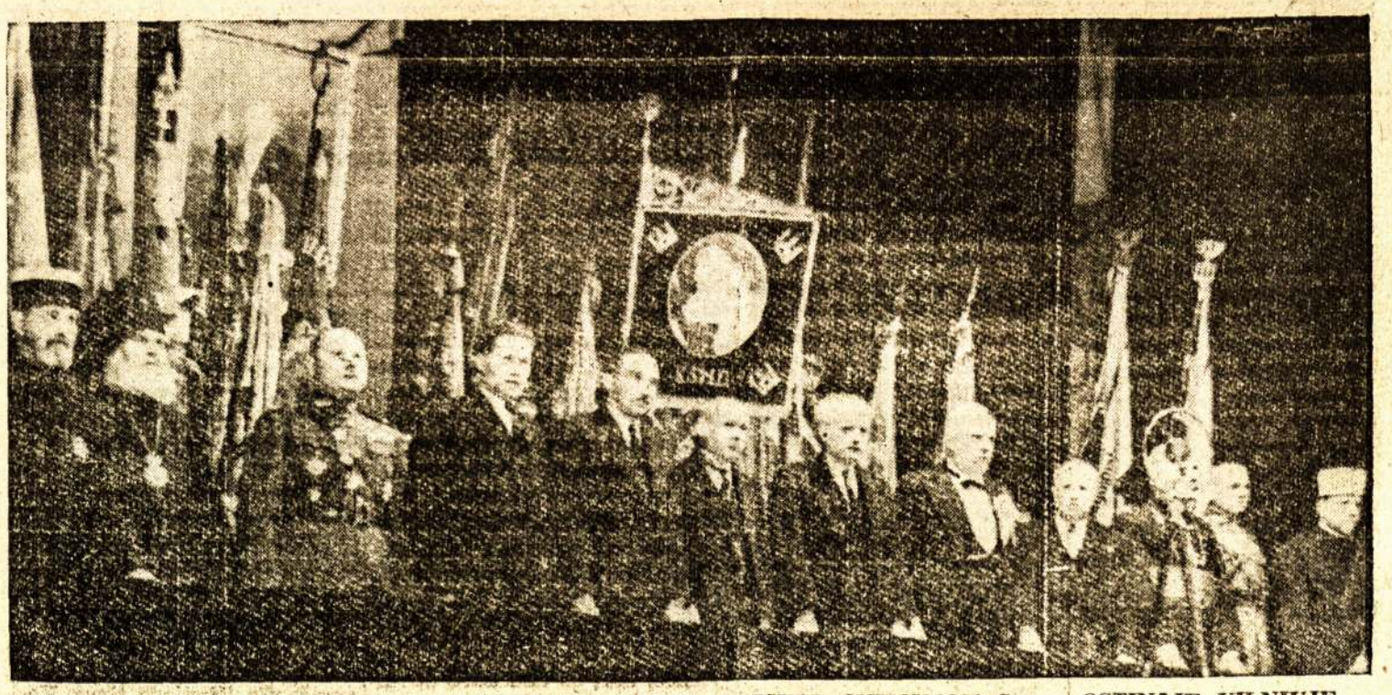

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ PIRMĄ KARTĄ LAISVAI ŠVENČIAMA 8 OSTINĖJE VILNIUJE

Vasario 16 dienos iškilmingojo akto Vilniaus miesto teatre prezidiumas: Iš kairės į dešinę: žydų ir stačiatikių rusų vyriausieji dvasininkai, l. e. p. Vilniaus rinktinės vadas gen. Černius, žemės ūkio ministras Andėnas, vidaus reikalų ministras gen. Skučas, švietimo ministras dr. Jokantas, ministras pirmininkas A. Merkys, Vilniaus miesto burmistras Stašys, vyriausybės įgaliotinis ministras Bizauskas, vyskupas Matulionis, krašto apsaugos ministras gen. Musteikis, totorių vyriausias dvasininkas — mufti.

STATYS SODOS GAMINIMUI FABRIKĄ

Kaunas. — Pramonės ir Prekybos departamentas davė sutikimą statyti Lietuvoj sodos fabriką. Fabrikas gamins iš druskos valgomąją ir promoninę sodą. Daug sodos sunaudojama stiklo gamybai, kuri iki šiol buvo įsivežama iš užsienių, o turint savo fabriką, jos nebereiks importuotis.

Planuoja Plėsti Cukraus Gamybą

Kaunas. — Patiriama, kad "Lietuvos Cukraus" bendrovė su atatinkamomis užsienio įstaigomis bei firmomis veda derybas statyti Lietuvoje ir ketvirtąjį cukraus fabriką. Fabrikas turėtų būti statomas ateinančiais metais. Ketvirtojo fabriko gamyba esą būtų skiriama daugiau eksportui, kuriam šiuo metu esama palankių sąlygų.

Trečiasis cukraus fabrikas bus statomas prie Panevėžio ir jam trobesius pastatyti pavesta akc. "Statybos" bendrovei. Trečiasis fabrikas bus pastatytas iki šių metų rugsėjo mėnesio.

"Lietuvos Cukraus" b-vė baigia sudaryti su ūkininkais sutartis dėl cukrinių runkelių auginimo, kurių šiemet norima užauginti iki 250 tūkstančių tonų. Iš tokio kiekio, esant normaliam runkelių cukringumui, galima pagaminti iki 40 milijonų kg. cukraus. Kadangi pas mus cukraus suvartojama, daugiausiai, per 30 milijonų kilogramų, tai iš to kiekio atliktų ir eksportui.

Mirčiai Paskirtų Lietuvos Džiovininkų Vargai

Gulėdami kur nors jaukioje sanatorijoje pasiturintieji džiovininkai pasakoja įvairius baisius dalykus apie Vilijampolėje, Sargėnų g. 24 Nr. esantį tuberkuliozinį izoliatorių, kuriame laikomi neturtingieji džiovininkai neturintieji lėšų gydytis. Tai namai, kuriuose keliasdešimt jaunų ir senų žmonių atiduota džiovos bacilų malonėn, kurios ramiai jokių gydytojų ir vaistų netrukdomos, ėda gyvus žmones.

Kol savo akimis nebuvau matęs, maniau gal visa tai gandai, bet apsilankęs net du kartus pamačiau, kad tai tiesa. Štai ką mačiau. Ankštos palatos prigrūstos silpnų ligonių. Oras blogas, dvokimas jaučiamas visuose kampuose. Žiemą labai šalta, kai kurie ligoniai dreba, kaip drugiu sirgdami.

Apie gyvenimo sąlygas ir tvarką tuose namuose teko plačiau pasikalbėti su keletu ligonių. Štai ką jie papasakojo: "Maistas labai blogas, sriuba liesa, mėsa sena. Kiaulienos teduodama tik bekonų liekanos. Indai sutrūkę, nešvarūs, pati virtuvė šalta, per šalčius kampuose matosi sniegas.

Tais pačiais baltiniais tenka nešioti po dvejetą savaičių, tas pats ir su vonia.

Klozetas tėra vienas: vyrams ir moterims. Prausykla greta klozeto, todel prausykloje tokia pat smarvė, kaip ir klozete.

Čia daug silpnų ligonių, kuriems reikalingas pilnas aptarnavimas, o to kaip tik nėra. Yra dvi slaugytojos, bet jos taip apkrautos įvairiais darbais, kad retai kada jas galima prisišaukti. Visa laimė, kad stipresni ligoniai rūpinasi savo silpnais nelaimės draugais. Juos slaugo, valgydina.

Bet kuriuos ligonius ištinka kraujoplūdis, tai ir draugai mažai ką gali padėti, nes reikalinga gydytojo pagalba.

Žiemos vakarai čia labai ilgi ir nuobodūs. Tuos vakarus dar labiau prailgina visur viešpataujanti ekonomija. Nuo 7 val. vakaro šviesa užgesinama, paliekama tik koridoriuose. Tokiu būdu negalima paskaityti laikraščių ar knygų.

Mirštantiems ligoniams taip pat nėra jokių palengvinimų. Nors retkarčiais ir atvyksta gydytojas jiems ir prirašo kokių injekcijų, bet, deja, retai kas jas duoda.

Numirusius išneša į lavoninę, į kurią pusto sniegas. Atvykę artimieji turi atsikasti iš pusnyno . . .

Daug skaudžių valandų ir skriaudų turime pernešti todel, kad šiuos namus užlaiko privatus asmuo pelno sumetimais. Žmoniškumas reikalauja, kad šie namai būtų paimti savivaldybės arba valstybės žinion ir neduodama daryti biznio iš nelaimingų žmonių.

Buvo daug kur rašyta ir skųstasi, bet niekas neatkreipė dėmesio, lyg mes nebūtume žmonės.

Kartais koks nors pareigūnas nors ir atvyksta ištirti mūsų padėties, apklausinėja ligonius, pats viską pamato kas čia surašyta, bet pabuvęs vedėjos bute viską "pamiršta . . ." Taip ir žūna visi ligonių skundai."

Čia surašiau tik dalį švelnesnių ligonių skundų žodžiu. Iš tikrųjų kam priklauso, turėtų nedelsiant sutvarkyti šiuos namus.

KV.

Nuo Berlyno Per Kauną Iki Vladivostoko

Kaunas. — Nuo pereitų metų gruodžio 15 d. iki š.m. sausio 27 d. Maskvoje vyko derybos tarp Lietuvos ir SSSR dėl susisiekimo tarp šių dviejų valstybių sutvarkymo. Lietuvos delegacijai vadovavo Geležinkelių direktorius inž. Augustaitis. Susitarta ir pasirašyti susitarimai dėl 1) tiesioginio keleivių susisiekimo traukiniais tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos, aplenkiant Latviją, 2) dėl prekių tiesioginio gabenimo iš Lietuvos į Sov. Sąjungą ir iš Sovietų S-gos į Lietuvą, aplenkiant Latviją, ir 3) dėl Sovietų Sąjungos prekių tranzito per Lietuvą į Vakarų Europą.

Pirmasis greitasis keleivinis traukinys Kaunas — Maskva paleistas vasario 5 d. Greitieji traukiniai pratęsiami į abi puses: nuo Kauno į Vakarų Europą ir nuo Maskvos į Tolimuosius Rytus. Tokiu būdu nuo šiol per Lietuvą eina tiesioginis greitasis susisiekimas nuo Berlyno iki pat Vladivostoko. Pasienio stotys yra: Kena (Vilniaus srityje) iš Lietuvos pusės ir Gudagoja — Sovietų Sąjungos pusėje.

Taip pat šiomis dienomis pradeda kursuoti ir prekiniai traukiniai tiesiai iš Lietuvos į SSSR ir iš SSSR į Lietuvą. Prekių perdavimo punktai mūsų prekėms ir prekių tranzitui, einantiems į SSSR pietų sritis, nuskirti Varėnos ir Stasylų geležinkelio stotyse.

Ką Sako Apie Ligoninę Jos Direktorius

Kaunas. — Valstybinės Kauno ligoninės direktorius Dr. A. Petrika painformavo laikraštininkus apie tos ligoninės padėtį ir veiklą laike paskutinių 10 metų. Jis sako:

"Valstybinėje Kauno ligoninėje yra 202 etatinės lovos, bet faktinai nuolatos užimtų yra apie 240 lovų. **Del vietos stokos ligonius tenka guldyti ir koridoriuje. Ligoninė gali patenkint tik apie 25 — 30 nuošimčių reikalingo stacionarinio gydymo** Nuo to nukenčia ligonys, pagaliau ir valstybės interesai. Kadangi ligoninė perpildyta, tai apie patogumus nėra ką ir bekalbėti: slaugymo sąlygos yra ne paprastai sunkios.

"Per paskutinius 10 metų ligoninėje gydėsi 40,341 ligonis iš jų moterų 17,130, vyrų 22,040 ligonių, vidaus ligų skyriuje 12,396. Didesnių operacijų padaryta 11,946, mažesnių 6,765 Ambulatorijose suteikta medikalė pagelba: chirurg. amb. 63,138 vidaus ligų ambulatorijoje 41,094 ir odos ir veneros ligų ambulatorijoje 121,376 atsitikimais

"Statistika rodo, kad odos ir veneros ligų ambulatorijoje iki 1933 metų vyrų atsilankydavo pastoviai daugiau, negu moterų, o nuo 1934 metų iki paskutinio laiko statistika pasikeitė moterų nenaudai, moterų atsilankymas yra pastoviai didesnis, negu vyrų."

Paskutiniu laiku ligoninės estatuose dirba 95 asmenys.

Čia paduoti faktai daug pasako. Jie atidengia Lietuvos didmiesčio gyventojų sveikatingumo aprūpinimą, ir gyventojų sveikatingumą. Kuomi lieka gražios Lietuvos valdininkų kalbos apie žmonių sveikata rūpinimąsi. Tiesiog skaudu skaityti toki daviniai.

Kas Gali Atsitikti, Jei Netektum Atminties

Kovo 29 d. Toronto policija atsišaukė per laikraščius ar kas nežino iš kur kilus, kur gyvena ir kokia pavardė moteries, kurią policija turi savo žinioje. Su minėta apie 60 metų amžiaus moteria įvykusi sekanti istorija:

Policija patruliuodama gatves nakties laike surado be slankiojančią gatvėmis moterį. Ji užklausta kodėl ji tą daro atsakiusi, kad nesurandanti kur jos gyvenama vieta. Policijai neliko nieko kita daryti, kaip tik paimti ją savo žinion. Atvežta į policijos stotį ir klausinėjama kokia jos pavardė, iš kur kilus ir t.t., klausinėjama iškart pasisakė savo pavardę Mrs. Brown, bet kiek vėliau jau sakėsi, kad ji esanti Mrs. Cody, o į klausimus kur ji gyvenanti atsakius, kad ji neatsimenanti.

Peržiūrėjus jos turimą ridikulį atrado $18.00 pinigų ir banko knygutę. Policija manydama, kad rastoji bankos knygutė bus siūlo galas vedantis į jos gyvenamą vietą, todėl kreipėsi į knygutę išdavusį banką, kad nurodytų čia aptariamos moters vardą, bet ir čia nelaimė. Policija nuvykus sulyg banko nurodytu Mrs. Elizabeth Walsh vardu ir adresu, bet ten klausinėjami gyventojai nieks nieko nebežinojo apie tokią moterį. Todėl policijai ir neliko kito išėjimo, kai tik viešai atsišaukti į visuomenę, kad kas atsišauktų iš jos giminių ar sąvųjų.

Tai niekam nelinkėtina nelaimė, o tokių atsitikimų pradeda dažniau pasikartoti.

Geras Artistas

Kaimynas: — Aš girdėjau, kad tu pasisamdei artistą už darbininką ūkio darbams.

Ūkininkas: — Taigi, taigi, pasisamdžiau. Tai tikrai geras artistas. Aš maniau, kad jis dirbo praeitą savaitę, bet tik dabar patyriau, kad jis tik taip nudavė.

SKAITYKIT ir PLATINKIT LIAUDIES BALSĄ!

sitt, ar ne, bet ši "karieta" 01 metų senumo. Jo dabar priklauso joj sėdinčiai panelei Hollace Osborn, gyvenančiai West Hampstead, Long Island, J. A. V.

Ispanijos Liaudies Gynėjai Prašo Padėt Sugrįžt Lietuvon

Čia talpiname laišką, gautą iš Francijos lagerių, nuo lietuvio Ispanijos liaudies gynėjo. Laiškas gautas K.L.K.L.L.G. sekretoriaus vardu. — **Red.**

Brangus Drauge:

Tavo laišką ir siųstus $10.00 (395.30 frankų) gavome. Už šią mums kanadiečių paramą, mes visi nuoširdžiai jums dėkojame.

Pas mus gyvenimas slenka be žymių pakaitų. Grįžimas Lietuvon labai pamažu stumiasi pirmyn. Dabar jau keletas draugų yra gavę Lietuvos Vidaus Reikalų Ministerijos sutikimą grįžimui Lietuvon, bet Paryžiaus konsulas dar vis, būk, nieko nežinąs, o be to, dar yra labai sunkus klausimas su kelionės išlaidomis. Mat, kiekvienam kainuoja 1,500 frankų (apie $45.00 — Red.). Tokiu būdu susidaro sunkumai. **Todel, brangūs draugai-ės, kreipiamės į jus prašydami paramos sugrįžimui į Lietuvą.**

Dviem mūsų draugams visai neleidžia grįžti; kitiems dviem leidžiama, kaip ne Lietuvos piliečiams; dešimčiai, kaip anksčiau sakiau, yra jau prailginti pasai ir kiekvienu momentu gali grįžti, jei tik turėtų kelionpinigių. Likusių klausimai dar neišspręsti. Laukiame jų išsprendimo.

Tai tiek šiuo kartu.

Baigdamas dar kartą visų vardu tariu ačiū winnipegiečiams ir montrealiečiams už jų suteiktą mums paramą.

Širdingiausi linkėjimai nuo mūsų visų Tau drauge ir visiems kitiems.

P. Stulpinas

PADĖKIME ISPANIJOS LIAUDIES GYNĖJAMS SUGRĮŽTI LIETUVON

Jie Laukia Mūs Paramos

Tarp šimtų tūkstančių Ispanijos liaudies gynėjų, pabėgusių iš Ispanijos grobuoniškų rankų ir esančių Francijos koncentracijos lageriuose, randasi ir apie 25 lietuviai. Po apie metų jų moralio ir fizinio kankinimosi, dalis jų gavo teises sugrįžti į Lietuvą. Kaip jų laiškai paduoda, tai dešimts draugų su pasportais rankose laukia išvykimo, bet jiems užstoja kelią neturėjimas po apie 1,500 frankų ($45.00) reikalingų del užmikėjimo kelionės išlaidų. Jie žino, kad šią jiems reikalingą paramą nesuteiks niekas kitas, kaip tik darbo žmonės — liaudis, tai į ją jie ir kreipiasi.

Mes, Kanados lietuviai, Ispanijos liaudies gynėjų lietuvių tautiniai broliai ir seserys, išgirskime jų šaukimą į mus paramos del sugrįžimo Lietuvon! Atjauskime mūsų tautinius ir klasinius brolius! Ištieskime taip jiems reikalingą pagalbos ranką! Kas kiek išgalime paremkime jų pargrįžimą į savo tėvynę Lietuvą!

LLD Kanados Veikiantis Komitetas prieš porą mėnesių išsiuntinėjome visoms LLD Kanados kuopom laiškus ir po blanką aukų parinkimui. Draugai ir draugės atsiliepė gana gražiai. Jau apie $70.00 prisiuntė ir dar tikimasi, kad gausime daugiau. Iš gautos sumos jau $50.00 išsiuntėme ir šiomis dienomis pasiųsime daugiau. Draugai amerikiečiai praneša, kad jie jau apie $150.00 pasiuntę. Tai dar tik keturiems draugams kelionė į Lietuvą . . . Na, o kur dar apie 20 kitų mūsų brolių kovotojų? . . . Juk jie irgi laukia iš mūsų paramos . . . Tad nesivėluokime ir nepasišykštėkime su parama jiems.

Už mūsų draugišką, brolišką ir nuoširdų atsiliepimą jie ir Lietuvos liaudis, kuri laukia jų sugrįžtant, bus amžinai dėkinga. Tad, draugai ir draugės, vardan Francijos lageriuose esančių mūsų brolių lietuvių, vardan Lietuvos liaudies ir varde visų laisvę mylinčių darbo žmonių, Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados Veikiantis Komitetas atkartotinai atsišaukiame į visas LLD kuopas Kanadoje, į visas pašalpines draugijas ir jų kuopas, į visus Liaudies Balso skaitytojus ir bendrai į visus laisvę, progresą ir žmoniškumą gerbiančius Kanados lietuvius nuoširdžiausiai prašydami parenti mūsų brolių pargrįžimą į Lietuvą.

Organizacijos ar pavieniai asmenys prašomi jiems siųsti aukas LLD Kanados Veikiančio Komiteto adresu: **P. O. Station "D." Box 44, Montreal, Que.**

Pinigines perlaidas ar čekius prašome išrašyti iždininko J. Urbanavičiaus vardu ir prisiųsti LLD K.V.K. sekretoriaus vardu.

Visos gautos aukos bus atžymėta spaudoje ir tuojau pasiunčiamos draugams del sugrįžimo į Lietuvą.

K. Kilikevičius
LLD K.V.K. Sekretorius

LLD Trečio Rajono Draugams ir Draugėms

Kiek anksčiau tilpo Liaudies Balse atsišaukimas į LLD Trečio Rajono draugus ir draugės kviečiant pasidarbuoti LLD vedamame vajuje gavimui naujų narių ir sukėlimui organizacinio fondo. Tilpusiame atsišaukime turėjo būti pažymėta kuopoms rekomenduotos kvotos, bet kokiu tai būdu liko jos praleistos, ką žemiau paduodame.

LLD 15 kuopai, Fort William, Ont., trečio rajono komiteto yra rekomenduota kvota: gauti 5 naujus narius į LLD ir sukelti $20,00 į organizacinį fondą.

LLD 152 kuopai, Red Lake, Ont., rekomenduota kvota: gauti 4 naujus narius ir sukelti $25.00 į organizacinį fondą.

LLD 215 kuopai, Winnipeg, Man., rekomenduota kvota: gauti 9 naujus narius ir sukelti $55 į organizacinį fondą.

Rajono komitetas labai prašo, kad virš rekomenduotos kvotos būtų išpildytos su kaupu.

LLD vedamas vajus baigiasi gegužės mėn. 1 dieną.

R.

MONTREALO IR APYLINKĖS LIETUVIAI, AR NORITE ŽINOTI

KAIP GYVENTI SVEIKAI IR ILGAI?

Į šį klausimą jums duos atsakymą žymus sveikatos ir higienos žinovas, medicinos gydytojas, kartu daugumai ir Montrealo lietuvių žinomas, kaip populiarus rašytojas, ypač sveikatos klausimu

Dr. J. J. Kaškiaučius

SEKMADIENĮ, BALANDŽIO (APRIL) 7 d., 1940 m.

Dom Polski Salėj, 1956-58 Frontenac St.

(Visai arti prie Ontario St. E.)

Po prakalbų galėsite duoti klausimus sveikatos reikalais, žodžiu arba raštu, o Dr. Kaškiaučius mielai jums atsakinės. Šiuo svarbiu sveikatos klausimu paskaitą suruošti rūpinasi **Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija.** Tad visi ir visos Sūnų-Dukterų Draugijos nariai-ės, taipgi L. B. skaitytojai, stenkitės patys dalyvauti, kartu pasikviekite savo draugus ir pažįstamus.

Išgirskime visi Dr. J. J. Kaškiaučių!

Laisva Įžanga. Pradžia 2 v. p. p.

DRAUGIJOS VALDYBA

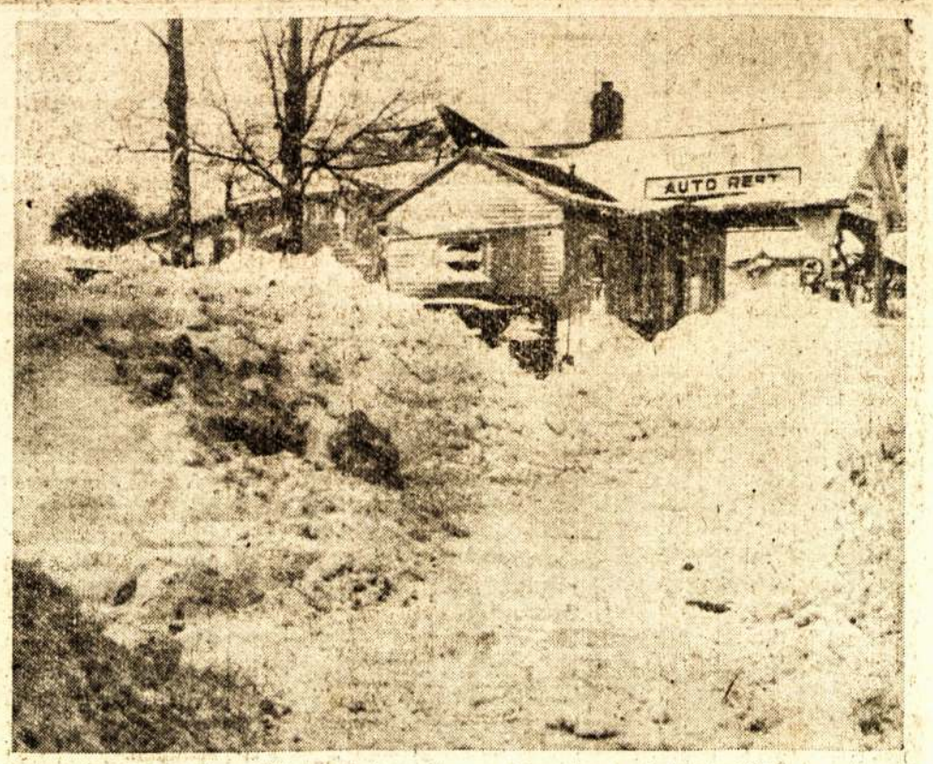

Velykos buvo baltos ne tik Kanadoj, o ir Suvienytose Valstijose. Štai vaizdas prie gazolino stoties arti Varšavos, New Yorko valstijoj. Vėjas pripustė sniego tiesiog kalnus.

Širdies Plakimo Dažnumas

Visiem yra gerai inomas faktas, kad žmogaus širdis vidutiniškai plaka 70—72 kartus per minutę. Betgi būtų klaidinga manyti, kad širdies plakimas yra pastovus dalykas. Širdies plakimas pareina nuo daugelio veiksnių, o visų pirma nuo amžiaus.

Naujagimio širdis plaka 130 kartų per minutę, gale metų — 120, o 10 met ų vaiko — 90. Tik tai 15 metų paauguolio širdies plakimas prieina suaugusio normą — 70-72 kartu per minutę. Senatvėje pulsas vėl greitėja, širdis plaka 80 kartų per min.

Visi mes gerai žinom, kad širdies plakimas didėja smarkiai judant, tokiais atvejais širdies plakimas gali pakilti iki 90 ar net 100. Lėčiausiai mūsų širdis plaka miegant — 60, bet pabudus jos plakimas tuoj padidėja iki 66. Taip pat visi gerai žinom, kad dvasiniai pergyvenimai džiaugsmas, liūdėsys, piktumas taip pat žymiai atsiliepia širdies plakimui, čia lėtindami, čia smarkindami jį.

Įdomu palyginti žmogaus ir kitų gyvių pulsą.

Dramblio pulsas, pav., vidutiniškai imant yra 25, kupranugario — 26, arklio — 34, liūto — 40, šuns — 100, triušio — 120. Juo mažesnis gyvis, juo pulsas dažnesnis. Pav., ežio — 300, žuvėdrios — 400, pelės — 600, žvirblio 800, kanarkėlės — 1.000.

S.S.R.S. Tvirtina Savo Rubežius Rytuose

Karišas Sovietų Sąjungos laikraštis "Krasnaja Gazeta" praneša apie "Tolimųjų rytų Mažino linijos" statybą. SSRS — mandžukiečių mišriosios komisijos veiklai del didesnių nuomonių skirtumų pasibaigus be rezultatų, nepasiekus susitarimo del sienų tarp Išorinės Mongolijos ir Mandžuko, vėl skubiai pradėti nesenai nutrauktieji sienų sustiprinimo darbai Išorinėj Mongolijoj.

Palei Amuro ir Usuri upes pastatyti tvirti sustiprinimai, kurie eina Mandžuko siena ligi pat Ramiojo vandenyno. Skubiai atliekamas ir Vladivostoko uosto didinimas ir stiprinimas, nes čia kuriama tvirta SSRS laivyno bazė.

Melioracija ir Irigacija Sovietų Sąjungoj

Per visą carizmo laikotarpį melioracijai Rusijos plotuose buvo išleista 105 milijonai rublių. Iki revoliucijos buvo drėkinama tiktai 3,973,000 hektarų, o nusausinta 1,160,000 ha. Karo ir intervencijos metu drėkinamųjų dirvų plotas siekė tiktai 2,200,000 hektarų. Sovietų valdžia tuojau griebėsi visų galimų priemonių pakelti šalies gamybos jėgas. Dviejų penkmečių būvyje melioracijos darbams išleista 540 milijonų rublių. 1938 metais visoje Sovietų Sąjungoje jau buvo drėkinama 6,167,000 hektarų, o nusausintų žemių plotas jau siekė iki 3,777,000 hektarų. SSRS drėkinimo sistema — nepaprastai išplitęs kanalų tinklas. Tų kanalų skaičius kasmet vis auga. Sovietų Sąjungoje veikia aštuonetas mokslo — tiriamųjų melioracijos ir hidrotechnikos institutų.

Minsteris Pirmininkas W. L. Mackenzie King

KANADOS MINISTERIAI

Hon. William D. Euler
Prekybos ir Pramonės Min.

Hon. Norman A. McLarty
Darbo Ministeris

Hon. Thomas A. Crerar
Vidaus Reikalų Ministeris

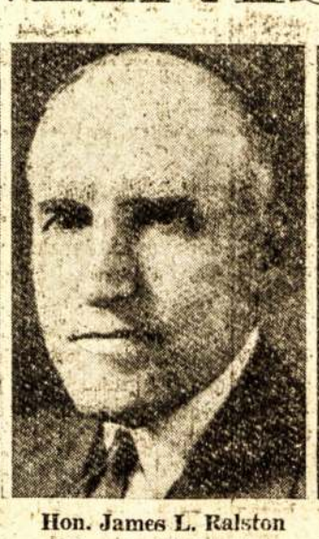

Hon. James L. Ralston
Finansų Ministeris

Hon. James L. Ilsley
Valstybės Įplaukų Minister.

Rt. Hon. Ernest Lapointe
Teisingumo Ministeris

Hon. Clarence D. Howe
Transportacijos Ministeris

Hon. Pierre J. A. Cardin
Viešųjų Darbų Ministeris

Hon. Joseph E. Michaud
Žuvininkystės Ministeris

Hon. James A. Mackinnon
Ministeris be Portfelio

Hon. Ian Mackenzie
Sveikatos Ministeris

Hon. Charles G. Power
Pašto Viršininkas

Hon. James G. Gardiner
Agrikultūros Ministeris

Hon. Norman M. Rogers
Apsigynimo Ministeris

Pranešimai

Montreal, Que.

LLD 137 kp. Susirinkimas

Penktadienį, balandžio (April) 5 d., 8 val. vakare, posančiaičių salėje, 01234 Charlevoix St., įvyks LLD 137 kuopos mėnesinis susirinkimas.

Labai prašome visus narius, taipgi simpatikus dalyvauti. Yra daug svarbių draugijai reikalų aptarti.

Kuopos Valdyba

Kviečiame į Vakarienę

Šešťadienį, balandžio (April) 6 d., Bovet salėj (žemutinėje), 2573 Ontario St. E., Monreal, LLD 47 kuopa ruošia **linksmą su skaniais valgiais ir gėrimais vakarienę.**

Šią vakarienę ruošiame taip, kad ji būtų įvairesnė ir linksmesnė už pirmiau ruoštąsias. Bus gera muzika ir kuo draugiškiausias priėmimas atsilankiusiųjų.

Visus Montrealo ir apylikių lietuvius kviečiame dalyvauti.

Pradžia 8 val. vakare.

Parengimų Komisija

Delhi, Ontario

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 6-tos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio (April) 7 d., 2 val. po pietų, Staddart hotelio svetainėje, Delhi, Ont.

Visus narius kviečiame atsilankyti, nes šiuo kart turime daug svarbių reikalų aptarti. taipgi labai prašome užsimokėti narines duokles.

Kuopos Valdyba

Winnipeg, Man.

Koncertas ir Perstatymas

Sekmadienį, balandžio-April 7 d., Winnipego Lietuvių Meno Ratelis perstatys labai juokingą vieno veiksmo komediją "Aš Numiriau," o Winnipego jaunimas išpildys koncertinę programos dalį.

Parengimas įvyks lietuvių svetainėje, 240 Manitoba Ave., Winnipege.

Programos ruošėjai darbuojasi su viršlaikiu ir pilnai visi galite tikėtis, kad jie savo uždavinius puikiai atliks. Neabejokite.

Visus Winnipego ir apylinkių lietuvius kviečiame kuo skaitlingiausiai dalyvauti ir linksmai laiką praleisti.

Pradžia 8 val. vakare.

Įžanga laisva.

Komitetas

Klubo Susirinkimas

Šiuomi prašome Winnipego ir apylinkių lietuvius atsilankyti į Winnipego Lietuvių Klubo šaukiamą susirinkimą, kuris įvyks sekmadienį, balandžio (April) 7 d., 2 val. po pietų, lietuvių svetainėje, 240 Manitoba Ave.

Susirinkime bus išduota salės komisijos darbuotės platus raportas ir taipgi turėsime daug kitų reikalų aptarti.

W. L. K. Pirmininkas

DVI ŽYMIOS DATOS

1940 m. bal. mėn. bus atžymėtos dvi svarbios rusų kultūros istorijoje datos — 185 metai nuo Maskvos valdinio universiteto įkūrimo, ir 175 metai nuo to universiteto įkūrėjo, genialaus rusų mokslininko M. Lomonosovo mirties. Maskvos valdinis universitetas žinomas ne tik Rusijoj, bet ir toli už jos sienų. Jis išugdė žymiausių mokslininkų ir rašytojų plejadą. Maskvos universitete mokėsi Fonvizinas, Gribojedovas, Bielinskis, Gercenas, Lermontovas, Ogariovas, Turgenevas, Granovskis, Čechovas, Timiriazevas, Žukovskis ir daugelis kitų.

Maskvos universitetas buvo įkurtas 1775 m. Lomonosovo iniciatyva. Lomonosovas nusmeigė ir parmąsias šios aukštojo mokslo įstaigos gaires. Visi Maskvos kultūriniai sumanymai, pradedant 1870 m., išplaukė daugiausia iš šio universiteto. Pedagoginis ir Istorinis muziejai, Dailiųjų Menų muziejai, Pirogovo daktarų draugija, Botanikos sodas, Prečitensko kursai — visa tai Maskvos universiteto darbas.

Po Spalių revoliucijos Maskvos universitetas nebepajėgė sutalpinti visų norinčių jame mokytis. Darbininkai, pilietinio karo dalyviai ir kaimiečių vaikai užplūdo visas Sovietų mokslo įstaigas, o lygiai ir Maskvos universitetą. Teko jį praplėsti, padidinti.

Šiuo metu universitetas turi 7 fakultetus, 11 mokslo-tiriamųjų institutų, 75 katedras, 2 observatorijas, Botanikos sodą, 3 muziejus ir t. t. Universitete dirba aukštai kvalifikuotų dėstytojų kadras: 176 profesoriai, 218 docentų, 40 akademikų ir visa eilė Mokslo akademijos narių-korespondentų. Studentų priskaitoma iki 9000.

ANGLIJOS KARALIAUS SLĖPTUVĖ

Nuo einamojo karo padarinių slepias ne tik eiliniai piliečiai, bet ir karaliai. Supranta ir jie, kad puošnūs, brangūs rūmai savo blizgėsiu neapsaugos jų nuo bombų skeveldrų ar nuodingųjų dujų. Tenka tad ir jiems įsirengti slėptuves. Štai, Anglijos karalius tokią slėptuvę įsirengė aštuonių metrų gilumoj po Buckingamo rūmais. Slėptuvei parinktas vienas patogiausių rūsių, kur anksčiau buvo kažkokia rūmų reikalams dirbtuvė. Tasai rūsys žymiai pertaisytas ir sutvirtintas. Kaip ekspertai teigia Buckingamo rūmų šeimininko slėptuvė yra taip įrengta, kad jai garantuojamas visiškas saugumas.

Pačiai karalienei Elizabetai prižiūrint, slėptuvės vienos buvo apmuštos mėlyna medžiaga, o grindys išklotos storais kilimais. Baldų slėptuvėj nedaug: keli minkštasuoliai, odinės kėdės, karaliaus rašomasai stalas, karalienės staliukas, galingas radijas ir knygų spinta, kur sudėti mėgiamiausi karališkos poros veikalai.

Įrengtos ir gretimos slėptuvės skirtos karaliaus rūmų personalui. Šios slėptuvės įrengtos labai prabangiškai.

Buckingamo rūmuose įrengta signalizacija. Ji taip sutvarkyta, kad pavojaus aliarmas gali būti perduotas iš karto visuose kambariuose. Pirmojo priešlėktuvinio pavojaus Londone metu visi karaliaus rūmai ištuštėjo per kelias minutes.

(Jz).

Kanada Skęsta Skolose

Kanados Skolos Pirmiau ir Dabar

Kiekviena kapitalistinė valstybė turi skolų, bet retai rasime valstybę, kuri tiek daug, proporcingai sulyg savo turto, būtų įsiskolinus, kaip Kanada.

Prieš Didįjį Europos karą, 1913 metais, Kanados federalės skolos buvo tik $314,000,000 ir už jas mokėjo palūkanų apie $12,000,000. Kanada stodama į Didįjį Europos karą pradėjo skolinti milžiniškas sumas ir laike dvidešimts penkių metų, tai yra, nuo 1913 metų iki 1938 metų Kanados federalės skolos paaugo net $5,800,000,000 ir jeigu už čia minimą skolą Kanados valdžia mokėjo apie 4 nuošimčius palūkanų, tai apie 1938 metus jau išmokėdavo apie $232,000,000 į vienus metus.

Vaduojantis Kanados valstybės statistiniais daviniais už 1936 metų gruodžio 31 d., tai tuo laiku Kanados federalės, provincialės ir municipalės skolos sudarė bendrą sumą $7,162,163,113. Jeigu už šią sumą skaityti, kad Kanados valdžios įstaigos mokėjo maždaug 4 nuošimčius palūkanų, tai jau už 1936 m. išmokėjo apie $286,486,524. Nuo 1936 metų, tai yra nuo to laiko, kada buvo paskelbti daviniai apie Kanados skolas, Kanados skolos nėjo mažyn, bet didėjo. Ypatingai paskutiniais metais Kanados skolos žymiai pašoko aukštyn.

Jei pereitas Didysis Europos karas Kanadai, kaipo valstybei, davė apie $4,000,000,000 nuostolių, kas reiškia, laike praeito 1914-18 metų karo Kanados skolos paaugo keturiais bilijonais dolerių, tai dabar pradėtas karas atneš dar didesnius nuostolius. O turint davinius, kad dabar jau tenka išmokėti po apie $300,000,000 vien palūkanų už jau dabar turimas skolas, tai kas seks toliau? . . .

Bet nežiūrint dabartinės Kanados valstybės ekonominės padėties, Kanados valdžia šiame kare imasi dar didesnius uždavinius atlikti, negu praeitame kare. Kanados patrijotiškam žurnale "Liberty," savo įžanginiame straipsnyje tulas J. L. Rutledge, rašo: "Laike praeito karo mes skolinome iš Didžiosios Britanijos del mūsų užsibrėžtų siekių išpildymo. Šiame karę mes suteikėme $100,000,000 kredito del finansavimo Britanijos užperkamo maisto, žaliadaikčių ir amunicijos." Na, o kas už virš vardintas sumas mokės nuošimčius? Atsakymas—Kanados valdžia. Bet iš kur valdžia ims tam pinigus? Iš Kanados gyventojų įvairiais valstybiniais mokesčiais. Na, o kaip su gyventojų reikalais? Jų reikalai turi pasilikti užmirštyje?

Kieno Kišenėje Kanada Įsodinta

Lyginant Kanados federalių, provincialių ir municipalių skolų bendrą sumą su visu Kanados turtu, tai pasirodo, kad apie ketvirta dalis viso Kanados turto yra jau įskolinta (Kanados visas turtas: kaip tai žemė, miškai, kasyklos, fabrikai, žemėje esantieji turtai ir visoki pastatai yra vertinami iki dvidešimts šešių bilijonų dolerių). Dabar, dar pas kaip ką kils klausimas: iš ko Kanados valdžia tiek įsiskolino? Atsakymas aiškus — iš privačių kapitalistų: bankierių, pramonininkų ir stambiųjų prekybininkų. Jiems Kanados valdžia ir moka kasmet šimtus milijonų dolerių vien palūkanomis, už jų suteiktas valstybei paskolas. Ne kas kitas, o tie patys kapitalistai ir duoda komandą, ką Kanados valdžia turi veikti.

Kaip kas paklaus, o kur yra tie Kanados "geradėjai?" Jų yra visur. Ir Kanadoje, ir Suvienytose Valstijose, ir Anglijoje, Francijoje, Olandijoje, ir Indijoję ir, galima sakyti, visose imperialistinėse valstybėse. Tie Kanados "geradėjai" ir nustato gaires ką ir kada "mūsų" valdžia turi daryti. Tiesa, kaip kas pasakys, kad Kanados valdžia gali neklausyti tų "geradėjų." Bet taip nėra ir šioje sistemoje negali būti. Tie ponai, kurie suskolinę Kanados valstybei milijonus dolerių, drąsiai kalba: "Jūs mūsų skolininkai ir turite daryti taip, kaip mes sakome, o ne, tai pasielgsime savaip." Šiame klausime valstybę galima palyginti su privačiu savininku, kuris priskolinęs kitam asmeniui arti tiek, kiek jo turtas vertas ir jeigu prisiskolinęs bandytų pasielgti savaip, tai tokiame atsitikime jam skolinęs pinigus pagrąsintų antstoliu ir varžytinėmis. Iš to atžvilgio, atrodo, kad ir pati Kanados valstybė už skolas gali būti iš varžytinių parduota.

Bet kaip į šį klausimą turėtų žiūrėti Kanados darbo žmonės, tai jau kitas dalykas. Kanados darbo žmonės tomis paskolomis nesinaudojo ir ne del jų interesų jos buvo užtrauktos, todel už jas ir neturėtų būti atsakomingi. Skolas užtraukė kapitalistų atstovai, tai jie turi ir rūpintis tų skolų ir palūkanų už jas atmokėjimu, nededant atsakomingais Kanados darbo žmones.

Kanados darbo žmonės organizuojasi ir reikalauja, kad jų sumokėti įvairūs valstybiniai mokesčiai ir būtų naudojami Kanados žmonių būvio gerinimui, šalies kultūrinimui, o ne saujelės asmeninių interesų gynimui. Kanados žmonių kova prieš išmokėjimą jų sumokėtų pinigų už svetimas paskolas palūkanomis ar ir skolų grąžinime yra teisinga kova, tik ji reikia pasmarkinti.

K. A.

AR ŽINOTE ?

Kad Steel Company of Canada laike 1939 metų padarė gryno pelno $4,686,679.74 ir tais pačiais metais savo fabrikų padidinimui išleido $1,084,838.00, taipgi, kad už įvesdintą kapitalą mokėjo po 7 nuošimčius palūkanų ir po $1.74 už 466,000 šėrų.

—o—

Kad viso pasaulio bendras geležinkelių ilgis siekia 1,220,000 kilometrų.

—o—

Kad Sovietų Sąjungos kolchozininkai turi pasidėję Valstybės Banke taupmenų sumoje 2,500,000,000 rublių.

—o—

Kad Kinijoje, prieš laikrodžio išradimą, vietoj laikrodžio, naudodavo katės akis, kurios tam tikrais paros laikotarpiais keičia savo didumą.

—o—

Kad trys ketvirtadaliai uncijos magneto gali pakelti 200 svarų sunkumo metalo gabalą, arba 4,450 kartų už save sunkesnį.

—o—

Kad bitė nuskrenda į valandą 15 kilometrų ir kad tame laike ji atlieka 18,000 savo sparneliais suplasnojimų.

—o—

Kad Vokietija į metus pagamina iš anglių ir medžių 4,000,000 tonų dirbtino aliejaus.

—o—

Kad Sovietų Sąjunga iš savo aliejaus šaltinių jau gauna 36,200,000 tonų aliejaus į metus, kurio didelę dalį gali eksportuoti. Ir kad laike metų planuoja aliejaus gamybą pakelti dar 7,000,000 tonų.

—o—

Kad Lenkijos valdžia iš Francijos praneša, kad po Vokietijos užgrobimo Lenkijos naziai išžudę apie 5,000,000 gyventojų ir kad iš Gdynijos mieste gyvenusių 130,000 lenkų jau belikę tik 5,000.

JEI NORI ŽINOTI KAS DEDASI PASAULY, SKAITYK LIAUDIES BALSĄ

Toronto ukrainų darbininkų name vedama "komunistinė propaganda." Reikalaudamas neišduoti tam namui leidimo, policijos viršininkas Draperis pareiškė, kad ukrainų name vedama komunistinė propaganda. Bet reporteriai atsilankę rado jau nus ukrainus mokinantis šokti lošti ir dainuoti.

SveikatosSkyrius

Dr. J. J. Kaškiaučius, 530 Summer Ave., Newark, N. J., USA

Nerūkykit ir Nebūkit Kur Prirūkyta

Iš visų blogų papročių pats blogiausis ir žalingiausis bene bus tabako rūkymas.

Tabako dūmai yra labai sudėtingas cheminių nuodų mišinys. Yra ten **nikotino**, vieno smarkiausių dusinančių nuodų. Yra **anglies viendeginio (carbon monoxide gas)**, to labai nuodingo gazo, kurio susidaro nuo bet kokio degimo: nuo anglių, medžių bei gazo kakalio (krosnies, pečiaus), nuo automobilių bei lėktuvų inžino ir t.t. Yra dūmuose **ir anglies dvideginio** (carbon dioxide) gazo, irgi bile kokio degimo (iš kvėpavimo) padaro. Yra amonijos, yra kitokių garuojamų medžiagų, yra dervos (smalos) dalelyčių ir t.t.

Visų šitų mišrių nuodų rūkytojai įtraukia į save, į plaučius, ir per plonytes plaučių plėveles tie nuodai persisėda ir susigeria į kraują. O su krauju jie išsivaikšto po visą organizmą, **laipsniškai nuodija visą organizmą.**

Visų pirma rūkymas neigiamai veikia tą patį svarbųjį gyvybės nešėją — kraują. **Raudonieji kraujo skritulėliai** chemiškai susijungia su anglies viendeginiu (iš dūmų), ir tas junginys pakerta kelią **deguoniui** (oksidį suima skausmai ir mušimas sigenui), neduoda jam taip pilnai susijungti su raudonaisiais kraujo narveliais (su jųjų **hemoglobinu** — tirštesne baltymui panašia medžiaga). Tada, nors tu ir kvėpuoji gryną orą ir giliai kvėpuoji, vis viena esi lyg kad pritroškęs, lyg kad tau trumpa būtų oro — stoka būtų kvapo.

Kai kūno audiniai gauna permažai deguonies dujų, tai jie savo pareigų negali taip gerai eiti. Jie esti pritroškę ir greičiau **degeneruojasi,** genda.

Nuo rūkymo pasidaro taipgi ir paviršutinių susijaudinimų ir įdegimų plėvėse. Nosys esti pabrinkę, gerklė skrepliuota, prikimusi; bronchinės dūdelės irgi daugiau gamina gličių. Akys kiek paraudę, patinę.

Pabrinksta ir susijaudina plėvės ir giliau viduriuose. Skilvy susidaro perdaug rūgimo ir rūkščių **(hyperacidity)** ir ilgainiui nuo to atsiveria **opos (uncers).** Galų gale opos išsigema į vėžį. Ištikro, rūkymas yra viena pačių esmingųjų **vėžio priežasčių.** Atsiminkite tai! Rūkymas paskleidžia dervos dalelytes po visą organizmą. Tos dalelytės erzina audinius, nuodija juos — ir pasėkoje iš to susidaro dirva **vėžiui** atsirasti. Nebūtinai ant lūpos, ant liežuvio arba taip kur burnoj. Rūkymas ir bendrai tabakas padeda vėžiui atsirasti bile kurioj kūno daly.

Nuo rūkymo greičiau išsivysto **aukštas kraujo slėgimas (high blood pressure)** — tas labai, labai rimtas reiškinys. Rūkymo chemikalai jaudina kraujagyslių plėveles, tai jos dėlto susignyba, susitraukia. Siauresni pasidaro kraujui takai ir labiau jie spaudžia viduj esamą kraują.

Nuo rūkymo apsilpsta **ir širdis** ir visi raumenys. Raumenis dažniau tampo mėšlungis. O širdis **(tabacco heart).**

Kaip ir kiekvienas nuodas, taip ir tabakas traukte traukia įgudusį tabokių. Parūkai — pasidaro tau lyg jaukiau, maloniau. Mat, rūkymas išjudina **viršutines** liaukas ir kepenis, ir jos paliuosuoja kraujo srovėn **adrenaliną ir glikogeną** — kraujo cukrų. Kraujo cukrus suteikia raumenims maisto ir energijos, ir dėlto tam karteliui pakyla savijauta. Bet, dėl nuolatinio liaukų erzinimo jos greičiau išsisemia ir pavargsta. Tada visam organizmui esti blogiau.

Netik **nerūkykit,** bet ir nebūkit ten, kur kitų prirūkyta. Prirūkytas oras yra irgi nuodingas. **Kam save liuosa valia laipsniškai ir sistematingai nuodinti? Pirma laiko apsilpti, pirma laiko pasenti ir pirma laiko mirti?**

Gamta Išaiškino Žmogžudį

Į rytus nuo Bosporo, Anatolijoje, Eskišehire, vienas ūkininkas buvo atsigulęs ties vienu krūmu snustelėti, kaip jį pažadino mirtinai išsigandusio žmogaus balsas: "Del Dievo, Kjasim, pasigailėk manęs! Aš tai vėl sutvarkysiu testamentu . . ." Po to pasigirdo tik šiurpus šniokštimas ir pagalios viskas nutilo. Ūkininkas išsigandęs išgriozdė visą apylinkę, nes atrodė, kad balsas buvo čia pat, ieškodamas lavono, bet niekur nieko nerado. Apie įvykį pranešė policijai.

Kitą dieną, už dviejų kilometrų nuo ūkininką išgąsdinusio krūmo, stalaktikų grotoje buvo rastas negyvas dr. Omaras Caidamas. Caidamas buvo pasmaugtas. Policija suėmė jo sūnėną Nurį Chalibą, kuris iš nužudyto dėdės prieš keletą dienų griežtai reikalavo pinigų. Dr. Caidamas atsakė, kad jam verčiau duosiąs rykščių, o ne pinigų. Kadangi dėdė buvo labai turtingas, tai policija manė, kad sunėnas jį nužudė norėdamas paveldėti turtą, tuo labiau, kad Nuri Chalibas ruošėsi vesti Feridą Haver. Šitų kaltės įrodymų policijai pakako nusiųsti Chalibą į kartuves, nors tas Alachu prisiekė, kad esąs visiškai nekaltas. Jam netikėjo, o be to, kas nors turėjo būt kaltas, kadangi nenubausti prasižengimai gimdą naujus prasižengimus.

Ferida Haver visais būdais rūpinosi išvaduoti savo sužadėtinį, nes buvo tikra, kad jisai nėra kaltas. Jos svarbiausiu liūdininku buvo tas ūkininkas, bet tas teismas jo nenorėjo pripažinti, nes jisai nuo įvykio vietos buvo už dviejų kilometrų ir bent šniokštimo negalėjo girdėti. Ginybos advokatas pareikalavo apžiūrėjimo vietoj. Kada teisėjai susirinko prie ūkininko nurodyto krūmo, tai nusigandę išgirdo aiškų balsą: "Del Dievo, Kjasim, pasigailėk manęs! Aš tai vėl sutvarkysiu testamentu . . ." Tuos žodžius nužudymo vietoje pakartojo kaltinamojo sužadėtinė ir juos teisėjai išgirdo, nes vietovė gerai perdavė aidą, kuris buvo girdimas tik ties ta vieta. Nebuvo dabar jokios abejonės, kad ūkininkas girdėjo visą pasmaugimo ir žmogžudžio pavardę. Išaiškinta, kad tuo laiku slapta Eskišehiran atvyko kitas sūnėnas, laidokėlis, Kjasimas, kuris ir padarė nusikaltimą. Dioniso ausis išgelbėjo nekaltą žmogų.

WINNIPEGO LIETUVIŲ KLUBO

METINIS BAZARAS

Prasidės Balandžio-April 1 d. ir baigsis 5-tą Dieną
Kas vakaras nuo 8-tos ligi 12 val.

Lietuvių Svetainėj, 240 Manitoba Ave.

WINNIPEG, MAN.

Visus Winnipego ir apylinkių lietuvius kviečiame dalyvauti ir prašome pasikviesti savo draugus bei pažįstamus.